

BRNĚNSKÝ LEVICOVÝ OBČASNÍK

ECHO

www.kscm-brno.cz • www.facebook.com/kscmbrno • ročník 26 • číslo 8 • 19. října 2017

JE PO VOLBÁCH? NE, JE PŘED VOLBAMI Aleš RŮČKA

Přípravy na parlamentní volby finišují, je i možné, že když čteš tyto řádky, nastal už čas analýz jejich výsledků a příslušných vyjednávání. Ponechme to dennímu tisku a dalším médiím. Současně totiž nastává čas, kdy se začneme zabývat přípravou na volby další, na volby, které nás čekají v příštím roce.

V lednu (12. a 13., druhé kolo 26. a 27.) to budou druhé přímé volby prezidenta ČR. Na podzim roku 2018 pak komunální volby – v případě Brna do Zastupitelstva města Brna a do zastupitelstev jednotlivých městských částí. V některých městských částech současně do senátu ve volebním obvodu 59.

Následující období do těchto podzimních voleb bude jistě obdobím, kdy budeme na nejrůznějších úrovních a z nejrůznějších zdrojů informováni o úspěších či nesplněných slibech těch, jejichž účinkování ve vedení radnic se chýlí ke konci. (Ostatně i na stránkách Echa vyjádříme svůj pohled na výkon představitelů brněnské radnice v uplynulém volebním období.) Současně budeme seznamováni jak s upřímně sestavenými volebními programy, tak s populistickými sliby volebních subjektů. A i s konkrétními osobnostmi, které se v příštích volbách budou ucházet o hlasy voličů.

Protože se naše strana chová zodpovědně, přistupuje k přípravě nadcházejících komunálních voleb s plnou vážností. **ÚV KSČM na svém červnovém zasedání rozhodl o svolání výročních členských schůzí základních organizací strany**

a okresních a krajských konferencí. VČS se uskuteční v listopadu a prosinci r. 2017, v lednu příštího roku pak budou následovat místní konference, městská konference je svolána na 17. únor a krajská konference na 17. březen.

Jedním z významných úkolů nadcházejících VČS bude, mimo projednání obvyklých bodů jednání, i stanovení postupu pro přípravu komunálních voleb. Jednáním těchto výročních schůzí tak strana vstoupí do etapy přípravy na tyto volby. Na VČS bude zahájen proces stranických „primárek“.

Znamená to především projednání návrhu volebního programu a složení kandidátních listin. Pokud pro tuto chvíli pominu fakt, že v pěti městských částech máme více organizací, jejichž činnost je koordinována příslušným místním výborem, půjde na jednotlivých výročních členských schůzích v této oblasti o projednání východisek a prvotního návrhu volebního programu jak pro město Brno, tak pro jeho příslušnou městskou část. Bude třeba k tomuto úkolu přistoupit s veškerou vážností a odpovědností, neboť právě prostřednictvím volebního programu máme jedinečnou možnost sdělit občanům, jak si komunisté představují rozvoj města i jeho jednotlivých městských částí. Aby naše návrhy odpovídaly skutečným představám obyvatel našeho města, není možné právě je z přípravy volebního programu vynechat. Co to pro nás v praxi znamená? Nic jiného než ono známé – mluvit s lidmi. Poradit se, naslouchat. To

je jediná cesta k přípravě volebního programu, který bude pro voliče akceptovatelný. (Pochopitelně, pokud nebudou chtít nemožné, což jistě budou moci, jak nás zkušenost poučila, najít v programech našich protivníků.)

S přípravou volebního programu jde ruku v ruce sestavení týmu, prostřednictvím kterého bude možno tento program realizovat. Na výročních schůzích je tedy třeba projednat základ budoucí kandidátní listiny. Už proto, aby se budoucí kandidáti aktivně a se vši zodpovědností zapojili do tvorby volebního programu. Není snad třeba zdůrazňovat, že ani zde se neobejdeme bez pomoci a účasti dalších občanů, především našich sympatizantů.

Z uvedeného je dostatečně zřejmé, že je před námi skutečně náročný úkol. Chceme li jej úspěšně a se vši odpovědností k občanům našeho města splnit, je právě teď čas práci na jeho plnění zahájit.

ZASEDAL ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČM

V úvodním projevu na zasedání, které bylo 9. září 2017, předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip řekl, že jsme svědky toho, že bruselská byrokracie utahuje šrouby a pokouší se federalizovat Evropu, aniž by se k tomu občané jednotlivých národních států v EU mohli vyjádřit. Používají k tomu nejen vlastní nevolené struktury, ať jde o Evropskou komisi nebo Evropskou radu, ale také Evropský soudní dvůr. Jeho poslední rozhodnutí podvolit se kvótám přijetí imigrantů to ukazuje. Největší ohrožení Evropy, ČR, nás jako občanů ČR, je v chaosu, který způsobuje dál existující a prohlubující se migrační krize. I když tu zatím migranty nemáme, nelze si myslet, že státy, které ohrožuje migrační vlna, se nepokusí nám je vnutit. Podařilo se takové kroky odmítnout ještě před vynesáním rozsudku Evropského soudu na jednání VV ÚV KSČM.

(Dokončení na straně 2)

Komise ideově výchovné práce MěV KSČM v Brně

srdečně zve na **DISKUSNÍ ČTVRTEK,**

který se uskuteční **16. listopadu 2017 v 17 hodin**
na MěV KSČM v Brně, Křenová 67, velký zasedací sál ve 2. poschodí.

Téma: **100. VÝROČÍ VŘSR
A JEJÍ ODKAZ PRO SOUČASNOST**

Úvodní slovo: **PaedDr. Anna Štofanová
PhDr. Viktor Jevsejenko**

TISKOVÁ ZPRÁVA

K jednání zastupitelstva města Brna dne 5. září 2017

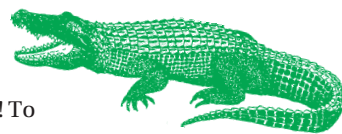
Na pořadu jednání bylo celkem 174 bodů. Nejdůležitější bod se skrýval pod číslem 8. Jednalo o návrh na vytvoření koncernové struktury společností, jejichž jediným akcionářem je statutární město Brno. Co předcházelo jednání nebudeme komentovat, jen zmíníme, že vzhledem k technickým problémům s ozvučením, bylo jednání odsunuto na 13 hodin. Co je však třeba komentovat je vyjádření pana primátora, které nebylo hodno zasedání ZMB. Do mikrofonu totiž prohlásil, že je to jak na 1. máje v 70. letech. Podle nás unfér poznámka! Lze se také domnívat, že bylo potřeba zkonsolidovat síly na schválení právě výše zmíněného bodu? Toť otázka. Protože i koaliční partneři neměli jasno zda tento projekt podpoří. Názor klubu KSČM se ztotožňuje s názory opozice, která jasně deklarovala zbytečnost tohoto kroku, protože koncernové uspořádání již de facto funguje dle platné legislativy. Nelíbí se nám také možnost přesunu zisku mezi jednotlivými společnostmi. Nebudou například Teplárny generovat zisk na pokrytí ztrát BVV nebo Dopravního podniku? Proč je zřizován Výbor koncernu a s ním kancelář? Nebudou to zbytečné náklady na víc? Na to nám odpoví čas. Náš názor je, že to nebude ku prospěchu. Městské firmy již mezi sebou komunikují a umí spolupracovat.

Prekvapil bod č. 38 - Návrh na přearování a rozšíření sportovních odvětví uvedených v „Metodice na podporu vrcholového sportu ve městě Brně“. Rozsáhlá diskuse o tom, co je vrcholovým sportem a co ne, přinesla zajímavou myšlenku co by šlo ještě zařadit do vrcholového sportu. Vše se v dobré obrátilo a podařilo se zařadit i malou kopanou do II. skupiny (i přes odpor jednoho z koaličních partnerů!)

Úsměv vyvolal bod č. 26 - Smlouva o spolupráci s nadačním fondem Campanius. Zastupitelé si smluvně zajistili na 10 letů bohoslužby za jejich maličkosti. Debata se rozvinula na téma: co když je někdo jiného vyznání či bezvěrec. Odpověděl nám pan Juránek, že církev mše slouží za všechny a ráda.

V bodě informativní zprávy jsme reagovali na kritický stav u městské policie v personální oblasti a nabídli v této oblasti pomocnou ruku při přípravě rozpočtu na příští rok. Upozornili jsme na zcela reálné obavy občanů v oblasti bezpečnosti Starého Brna. Občané nás kontaktovali a upozorňovali na zhoršenou situaci, především v souvislosti s programem sociálního začleňování. Dochází k jevům, které sledávají nepřípustnými s jejich bezpeč-

ností. I my jsme upozornili na vzrůstající agresivitu viz statistika MP. Za loňský rok 6 útoků a v letošním roce již 27 útoků na městské strážníky! To je alarmující.

V závěru jsme opět upozornili na náš názor na rekonstrukci bazénů na Riviéře. Opět jsme konstatovali, že poměr návratnosti je hluboko za ztrátami uniklé vody. A v posudcích se nabízela i jiná levnější řešení. Myslíme, že peníze občanů by měly být směřovány efektivně, především na bezpečnost a dopravní stavby, jež městu chybí nejvíce.

Klub KSČM

Vytvoří firmy města Brna koncern?

Podle zpráv z denního tisku z 5. září 2017 má od listopadu 2017 dojít ke změně systému řízení devíti firem řízených městem Brnem. Spoluprací na vzájemných zakázkách, při nákupu zboží nebo služeb by došlo k úsporám financí. Brno podle vzoru Berlína nebo Vídně má přikročit ke koncernovému řízení akciových společností, které řídí. Jde například o Dopravní podnik města Brna, Teplárny Brno, SAKO Brno, Brněnské komunikace, Veletrhy Brno. Mohlo by dojít ke vzájemné spolupráci při získávání úvěrů, při projektu zvýšení kybernetické ochrany dat ve firmách, při výběrovém řízení pro dodavatele elektrické energie pro Dopravní podnik města Brna. Řídící jednotkou koncernu má být Rada města Brna. Ve výboru koncernu bude mít každá firma svého zástupce. Rada bude výbor řídit prostřednictvím kanceláře výboru o 4 zaměstnancích. Brněnský primátor očekává úspory a zefektivnění činnosti firem města Brna.

Klub zastupitelů KSČM vyslovil při jednání Zastupitelstva města Brna počátkem září o tomto problému názor, že vytvoření koncernového systému řízení městských firem je zbytečným opatřením, poněvadž již existuje. Není také v pořádku možnost přesunu zisku mezi jednotlivými společnostmi. A proč vzniká Výbor koncernu a s ním i jeho kancelář se zbytečnými náklady na její provoz? Městské firmy již mezi sebou zdárně spolupracují.

Karel Janiš

ZASEDAL ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČM

(Dokončení ze strany 1)

Při hodnocení domácí situace předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip uvedl, že máme evropské ceny, které se neustále zvyšují, a české mzdy, které sice rostou, ale výrazně zaostávají za evropským průměrem, což prohlubuje společenskou krizi a nezlepšuje se současná sociálně politická situace. Naše politická krize je v tom, že nikdo nebyl ochoten naslouchat návrhu KSČM na začátku roku 2017, že tato koalice není schopna řídit stát efektivně. Od prosince loňského roku koalice nefunguje, bojují mezi sebou o hlasy voličů před blížícími se volbami způsobem nedůstojným normální politické soutěži stran. Hnutí ANO tak získává naději volby vyhrát. Vláda splnila sotva polovinu svých slibů, které dala ve svém programovém prohlášení. Koaliční partneři zamítli zákon o obecném referendu. Zvykli si na své kabinetní rozhodování a na to, že jim lidé odpustí. Ale lidé jim to neodpustí, a to je jedna ze šancí KSČM uspět v těchto volbách. Nelze zpochybňovat, že tato vláda nebyla takovou vládou demagogie a krize, jakou byla Nečasova vláda. Ale tato vláda více slibovala, než dělala a lhaní dosáhlo vrcholu. Soupeři KSČM jsou ti, kteří stojí napravo od KSČM a těch je valná většina. Na levici stojí pouze KSČM. U programových soupeřů nutno ukázat, že stojíme za svým základním názorem. Jiní mluví o lidech a my s lidmi. KSČM má sou-

peře v politických stranách, které levičově mluví a pravicově jednají. Příkladem je sociální demokracie. A nejde jen o církevní restituce, jeden ze slibů, který odhodila v roce 2014 při uzavírání vládní koalice.

Předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip důrazně připomněl nutnost jednotného postupu KSČM v předvolební kampani. Každý kandidát KSČM má soupeře na kandidátkách jiných politických stran. Každý kandidát KSČM musí propagovat volební program schválený orgány KSČM a využít všech možností oslovit lidi. Pojdme jednotně za naším cílem – uspět a zvýšit autoritu KSČM v naší společnosti.

ÚV KSČM schválil stanovisko k aktuální politické situaci, návrh nosných témat pro využití ve vrcholné fázi kampaně v září a říjnu 2017, např. Zabránit návratu asociálních škrtů, Bezpečí pro 10 milionů, Ne války v cizím zájmu.

Zasedání ÚV KSČM 27. října 2017 schválí postup KSČM při volbě prezidenta republiky.

Již tradičně pouze Haló noviny 11. září 2017 přinesly obsáhlou informaci o jednání ÚV KSČM.

Karel Janiš

PRVNÍ ČESKÉ GYMNÁZIUM V BRNĚ SLAVÍ 150 LET

Sto padesát let své činnosti si připomíná první české gymnázium v Brně na třídě Kapitána Jaroše. Vychovalo mnoho osobností české a moravské kultury, vědy, vzdělanosti, práva, politiky. Jsou mezi nimi Karel Čapek, Vilém Mrštík, Petr Bezruč, Alfons Mucha, Karel Abso- lon, Ivan Blatný, Milan Kundera atd.

Škola je zařazena do sítě gymnázií se zaměřením na matematiku, reprezentuje svou vlast na mezinárodních olympiádách v matematice, informatice a fyzice či celosvětových přehlídkách INTEL ISEF. Je pravidelným pořadatelem republikových i světových finálových turnajů středoškolských sportovců (florbal, volejbal, basketbal) a ústředních kol předmětových olympiád (matematická, fyzikální).

Podíl absolventů, kteří jsou přijati k vysokoškolskému studiu (nezřídka na několika fakultách) jak v tuzemsku, tak i v zahraničí (mj. Oxford, Cambridge), se v posledních letech blíží ke 100 procentům. Ve dvou budovách má ve 24 třídách na 750 studujících. Zájem o studium na

této prestižní škole je velký, zejména o osmileté studium, kde převyšuje maximální kapacitu téměř osmkrát. Personální situace gymnázia je dobrá, učitelé jsou autoři učebnic a učebních textů, podílí se i na vzdělávání dospělých.

Při gymnáziu působí ojedinělá instituce – Klub absolventů. Organizuje oslavy kulatých výročí vzniku gymnázia, nyní 150. výročí, které probíhají v říjnu 2017. Má bohatou publikační činnost a plodnou spolupráci se spřátelenými vysokými, středními a základními školami v celé ČR

i s Jednotou českých matematiků a fyziků. Spolupracuje a vzájemně si vyměňují studenty s gymnázii v Německu, USA, Francii, Rusku a Ukrajině. Žáci vyjíždějí na poznávací zájezdy a jazykové kurzy do Španělska, Velké Británie, Rakouska a Itálie.

Hlavní den celodenních oslav byl v sobotu 7. října 2017 zejména v budovách na třídě Kpt. Jaroše a v odloučeném pracovišti v Příční ul. 16. Další plánované akce jsou připravovány až do konce roku.

(vž)

Třetí vůz pro službu SeniorBus

Třetí vozidlo pořídilo vedení města Brna a Dopravního podniku města Brna obli- bené službě pro důchodce SeniorBus. Reagují tím na velký zájem cestujících.

Služba SeniorBus posloužila dosud více než 8500 držitelům průkazů ZTP, ZTP/P a seniorům starších 70 let věku, kteří mají trvalé bydliště v Brně. Využívají ji ze tří čtvrtin k cestám do zdravotnických zařízení (k lékařům, do lékárny, nemocnice, na rehabilitace). Dosavadní dva vozy najezdily k tomu téměř 120 000 kilometrů.

Doposud zajišťovaly službu dva automobily (s pohonem na CNG a naftu). Jeden z nich umožňuje přepravu osoby na elektrickém vozíku. I nové vozidlo je uzpůsobené pro vozíčkáře. Nejvíce je využívají od 6 do 16:30 hodin. A to i s asistenčním psem a jinými kompenzačními pomůckami.

Služba je činná v pracovní dny, o víkendech a ve státem uznávaných svátcích od 6 do 22 hodin. Zájemci si objednávají její auto na telefonním čísle 731 518 348 nejméně jeden pracovní předem a nejvíce jen měsíc dopředu. SeniorBus jezdí pouze na území města Brna za jednotnou částku 50 Kč za jednu jízdu (ostatní náklady dotuje rozpočet města). Doprovázející osoba seniora má cestu zdarma.

(vž)

Brno si pořizuje oficiální tlumočníky

K očekávané možné migraci cizinců si město Brno pořizuje další oficiální tlumočníky. Tentokrát dokonale znalce arabštiny, ukrajinštiny a ruštiny.

Čerpat k tomu chce i peníze z operač- ního programu Zaměstnanost s velkou fi- nanční spoluúčástí města. Už proto, že přijímá cizince na posty řidičů vozidel Dopravního podniku města Brna, proto- že šoférů MHD už je málo jak šafránu. Ti zbývající chtějí přidat na mzdách a jinak hrozí stávkou.

„V době, kdy město má dostatek peněz, mělo by podstatně více financí vydávat na opravy svých komunikací, na opravy svých mateřských i základních škol a hlavně do dopravní průjezdnosti Brna rychlou stavbou Velkého městského dopravního okruhu. Vedení magistrátu řeší víze stavu mē- sta k roku 2050 slohovými cvičeními pro ovlivnění postojů veřejnosti. To místo komplexního řešení akutního zkapacitně- ní dopravy k průjezdnosti území. Zastupi- telský klub KSČM jednoznačně prosazuje vízi, že hlavně tramvaje nepatří na povrch, nýbrž do podzemních tratí. Podpovrchou tramvaj či metro lze automatizovat, čímž se ušetří i velký počet řidičů, které do- pravní podnik marně shání, protože jsou nespokojeni s platy za svoje stále náročněj- ší pracovní výkony. Dopravní podnik by měl městu dávat víze, jak tyto problémy se zapojením automatizace vyřešit,“ uvedl zastupitel a předseda MěV KSČM v Brně **Martin Říha**. Místo toho město naopak shání zahraniční řidiče. (vž)

Zoo zahájila stavbu výběhu pro šimpanze

Výstavba nového přírodního výběhu, který zabere část lesního pozemku přilé- hajícího k pavilonu, začala v brněnské Zoo. Půjde na 39,8 milionu korun bez DPH a potrvá asi 18 měsíců. Snahou projektantů je poskytnout lidoopům podmínky co nejvíce podobné jejich přirozenému prostředí.

Šimpanzi se v nové venkovní expozici budou pohybovat především v korunách stromů či na vysokých prolézačkách, na zem většinou sejdou, jen když pocítí po- třeba napít se vody z napajedla. Návštěv- níci budou procházet po asi 100 m dlouhé lávce ve výšce čtyři až šest metrů nad zemí. Uprostřed expozice vznikne hlavní vyhlídka. Venkovní prostory zaujmou plo- chu téměř 2000 m², ohraničovat je bude 5 metrů vysoká zeď upravená jako umělá skála.

„V další fázi zrekonstruujeme také sou- časný pavilon. Na střeše vyroste prosklená nástavba a šimpanzi tak budou mít i v chladnějším období roku ke šplhání nejméně 11 m vysoký prostor,“ dodal ředi- tel Zoo Brno Martin Hovorka.

Nyní jsou v Zoo Brno tři šimpanzi, kteří užívají venkovní prostory o rozloze 70 m². Ty jsou z hlediska současného směru roz- voje zoologických zahrad nevyhovující. Dva pavilony opic poblíž správní budovy patří v Zoo Brno k nejstarším expozicím, které v 60. letech 20. století vyprojektoval významný brněnský architekt Otto Eisler.

Díky novému výběhu by Zoo Brno mohla početní stavy šimpanzů zdvojnásobit.

(vž)

Pocta stíhačovi

Pamětní desku na pomníku Leopoldu Šromovi u příležitosti jeho nedo- zítých stých narozenin odhalila MČ Brno - Chrlice, Svaz letců ČR a Čs. obec legi- onářská. Plk. Šrom létal na západní i východní frontě a stal se nejméně- šším stíhačem ve Slovenském národním povstání.

Text a foto Tibor DÁVID

Počátkem příštího měsíce – 7. listopadu – si připomeneme jednání II. všeruského sjezdu sovětů, který přijal dekrety o míru a o půdě a zvolil první vládu sovětů v čele s V. I. Leninem. Vítězství revoluce předcházelo několik událostí.

VI. sjezd SDDSR(b) počátkem srpna 1917 orientoval stranu na přípravu a provedení ozbrojeného povstání proti Prozatímní vládě a převzetí moci proletariátem, který ve svazku s chudým rolnictvem provede revoluční přestavbu země.

Spis V. I. Lenina **Stát a revoluce** napsaný během srpna-září 1917, v němž autor shrnul myšlenky Marxe a Engelse o státu. Položil důraz na nutnost odstranění buržoazního státu a nastolení diktatury proletariátu v různých formách. Rozvinul Marxovy myšlenky o dvou fázích budoucí komunistické společnosti – socialismu a komunismu – a nevyhnutelnou úlohu předvoje proletariátu – revoluční strany. Tento Leninův spis měl velký význam pro uskutečnění socialistické revoluce v Rusku i v dalších zemích, pro pochopení podstaty státu vůbec.

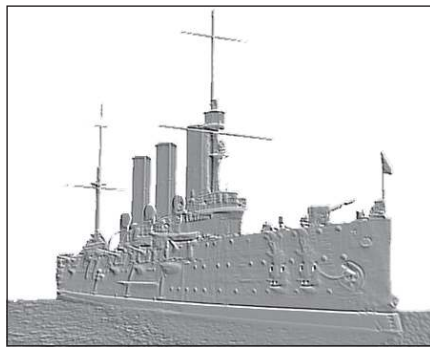
Rozbor situace v Rusku a předpoklady socialistické revoluce. Na podzim 1917 věnoval tomuto problému víc než 60 článků a dopisů. Např. v práci **Hrozící katastrofa a jak jí čelit** psal o přechodných opatřeních vedoucích k socialismu. Jde o kontrolu výroby, znárodnění bank a největších průmyslových podniků a půdy po konfiskaci statkářského vlastnictví půdy. V dopise **Boľševici musí převzít moc** poukázal na to, že většina pracujících v Petrohradě a v Moskvě je na straně revoluce a v dalším dopise **Udrží boľševici státní moc?** Odpověděl kladně, poněvadž v sovětech obou měst měli většinu. V dopise **Marxismus a povstání** V. I. Lenin varoval před dobrodružností a stanovil podmínky úspěchu povstání. Leninovy předpoklady k převzetí moci byly za jeho osobní účasti projednány na dvou zasedáních ÚV strany a schváleny.

Prozatímní vláda obsadila vojáky důležité budovy v Petrohradě a posílila obranu svého sídla v Zimním paláci. V. I. Lenin odešel 6. listopadu z konspirativního bytu do Smolného, aby řídil ozbrojené povstání pracujících.

Dekret o míru byl výzvou sovětské vlády národům a vládám bojujícím ve válce k jednání o míru bez anexí a válečných náhrad a k uzavření příměří mezi bojujícími zeměmi na tři měsíce.

Dekret o půdě zrušil statkářské vlastnictví půdy bez náhrady, nařídil provést soupis této půdy a její předání do rukou lidu.

Deklarace práv národů Ruska na sebeurčení až do oddělení, kterou vláda sovětů schválila 15. listopadu 1917. Na tento dokument se rádo zapomíná i v našich řadách a patří nesporně k oběma zásadním dokumentům Velké říjnové ... před sto lety.

Nepatří jen do naší paměti, ve zcela jiných dnešních podmínkách je dobré se o nich aktuálně zamyslet! Zamyslet se nad obsahem dokumentů VŘSR.

Kdo by nechtěl mírové podmínky života. O tom ale národy v Africe i v Asii mohou snít. Irák, Afghánistán, Sýrie apod. A v Evropě? Posunutí železné opony na hranice Ruské federace, manévry zemí NATO včetně našich vojáků v Pobaltí, průjezdy konvojų amerických tanků a vojáků přes naše území – kolik pak je jich ročně navíc kromě těch oficiálně oznámených, jedoucích po našich silnicích už beztak poškozovaných přetíženými kamiony? Naše vláda o tom neinformuje! Podle europoslanců Pospíšila a Štětiny i některých našich poslanců je největším bezpečnostním rizikem Ruská federace. Brojí proti ní jestřábové – především tradičně generální tajemník NATO, představitelka USA v Radě bezpečnosti OSN a další. Jde všem o jedno – o velké nerostné bohatství na území Ruska. To všechno ostatní jsou zastírací bláboly o demokracii, o lidských právech atd.

A půda, jedno z nejcennějších bohatství každé země kromě nerostných zdrojů. Jak se k ní u nás po listopadu 1989 chováme? Část byla v restitucích vrácena původním majitelům, ale je málo využita k výrobě zemědělských plodin. Staví se na ní mnoho sídlišť, skladů, hyper a supermarketů a v posledních letech k vybudování zařízení obnovitelných zdrojů energie. Už o tom vychází kniha paní Vitáskové, kterou provozovatelé solárů nemohou přijít na příjmení a honí ji po soudech. O tom, co se na zbytkech půdy skutečně pěstuje, raději nehovoří. Vždyť my vlastně zemědělství nepotřebujeme, jak se vyjádřil hned po převratu Michael Žantovský, poněvadž nám sem dováží vše potřebné trh Eurounijní.

A právo národů na sebeurčení až do oddělení se? Bylo po roce 1989 provedeno. Ale v opačném slova smyslu, než předpokládala uvedená deklarace, především se smyslu proti Moskvě, proti Kremlu a podbízení se např. Pobaltí, Ukrajiny USA.

Neprátelé sovětské moci 100 let bojují proti příkladu společnosti bez kapitalistů a statkářů. Tento příklad žije v přání milionů těch, kteří na svých bedrech mají břemena dnes již globálního kapitálu. Jejich trpělivost má svoje limity. Noví bojovníci vstávají!

Z mojí "diskuze" s právníkem Z. B. na Facebooku – příklad "pravého uvažování":

Z. B. – Je obvyklým obranným mechanismem věřících, pokud nejde jinak, odmítnout realitu. Tak Turci popírají genocidu Arménů, Češi genocidu německy hovořících Čechoslováků, ...

J. K. – Jen na okraj - německy hovořící Čechoslováci? Nový eufemismus pro zrůdce vlasti, kteří vlastně v době odsunu nebyli ani státní příslušníci ČSR, protože se až na výjimky přihlásili k Hitlerově Říši? A genocida?? Teprve blábol!

Z. B. – Jo to je komunistická pohádka. Jakou vlast myslíte? Snad ne to 20-ti leté srandovně umělé proti vůli minimálně 3,5 mil občanů vytvořené Československo, které se při nejbližší příležitosti vždy rozpadlo? Jehož občany se všichni Rakušané (bez ohledu na řeč) stali nedobrovolně? Asi jako, když židé lusknutím prstu najednou nebyli říšsko-němečtí občani, stejná logika, stejná praktika. Pokud anulujeme Mnichovskou dohodu a okupaci, pak tedy stejně logicky je třeba anulovat poválečnými orgány přidělenou národnost a odebrat občanství, nejde si vybírat z koláče jen rozinky. A nebyli třeba Čechoslováci vlastizrádci císaře a Říše? Anebo Československu tu bylo už stovky let? Jaká verze "pravdy" je nyní schválená ze strany politbyra KSČM? Jinak Hitlerovu říši a zánik ČSR uznaly všechny světové mocnosti včetně slavného SSSR, který byl hlavní spojenec "Hitlerovy" říše ... při polském tažení. ...

Jan Korběl

Městský výbor Komunistické strany Čech a Moravy v Brně
si vás dovoluje pozvat na

VEŘEJNÉ SHROMÁŽDĚNÍ OBČANŮ
které se uskuteční

v sobotu 28. října 2017 v den státního svátku
„Den vzniku samostatného československého státu“

Sejdeme se na parkovišti přístaviště na Brněnské přehradě.

S připomínkou tohoto dne vzpomeneme i 100. výročí **VELKÉ ŘÍJNOVÉ SOCIALISTICKÉ REVOLUCE** a jejího vlivu na vznik naší republiky.

Shromáždění se uskuteční za účasti 1. místopředsedy ÚV KSČM s. Petra Šimůnka a místopředsedy ÚV KSČM s. Josefa Skály.

Zahájení ve 13 hodin. Po úvodních vystoupeních beseda s představiteli KSČM a poslanci při plavbě „Aurorou“ po přehradě.

www.kscm-brno.cz • www.facebook.com/kscmbrno

V září vrcholily přípravy na říjnové volby – volby poslanců do Parlamentu České republiky (PČR), a tak nás nepřekvapí, že na diskusní čtvrtek 14. 9. 2017 bylo zařazeno téma Volební program KSČM.

Úvodní slovo přednesl brněnský kandidát na poslance PČR **Ing. Václav Fišer**. Diskuse byla značná, dotazů mnoho. Odpovídali na ně také další z přítomných kandidátů: **Mgr. Věra Klontza, Ph.D. a Oldřich Duchoň**.

Nečekejte seznamování s volebním programem KSČM. To najdete uceleně a srozumitelně v mnoha dostupných předvolebních materiálech. Uvedu jen některé z myšlenek, které na diskusním čtvrtku byly vyjádřeny a stojí za připomenutí. Naše současná společnost je v krizi. Naši poslanci by toto měli využívat propagačním způsobem. Lze čekat, že čím hlubší bude tato krize, tak tím více bude silít antikomunismus, budou se stupňovat útoky proti nám – komunistům.

My, členové KSČM, jsme převážně staří, důchodci. Jsme vysoce ukázněni, chodíme k volbám. Proto je dnes snahou všech politických stran a hnutí získání seniorů pro jejich politiku, pro jejich hlasy.

Volby do Parlamentu ČR

DISKUSNÍ ČTVRTEK 14. ZÁŘÍ.

JOSEF VONDRÁK

Náš vztah k mladým není vždy správný. Úhel pohledu mladých je jiný než nás, starších. Všichni lidé jsou dnes jiní než byli před dvaceti lety. Musíme za mladšími jít. Musíme najít v sobě alespoň pár jisker optimismu. Jen s negativismem na voliče úspěšně nezapůsobíme. Je důležité všechny správně nasměrovat a zdůrazňovat jim, že pokud nepůjdou volit, tak nic neovlivní, nic se nezmění.

Současní poslanci mezi nás nechodí, výjimkou jsou dva měsíce před volbami do PČR. KSČM v předvolebních preferencích různě kolísá,

přičemž z vedení KSČM stále jen slyšíme o našich dosahovaných úspěších. Víme, že sdělovacím prostředkům nelze v ničem, tedy ani v tomto, věřit. Je třeba náš program konkretizovat. Máme správnou politiku, ale je třeba ji lidem srozumitelně vyjadřovat. Potom by Parlament ČR nemusel být jen žvanírnou a naši poslanci by se začali zajímat o život našich lidí. Účastníci by se veřejného života, vstupovali do orgánů krajů, okresů, obcí, a tím proslapávali cestu komunistům v komunální politice.

Co z výše řečeného dokážeme prosadit, se plně projeví 20. a 21. října 2017 v účasti našich občanů ve volbách a v množství získaných hlasů pro KSČM, tj. pro kandidátní listinu č. 8.

ODEŠLI PŘED 80 LETY

Významní představitelé naší vědy a politiky, veřejného života. 23. ledna 1937 to byl historik **Josef Pekař**, který kladně hodnotil pobělohorskou dobu a kritizoval pozemkovou reformu po vzniku ČSR v roce 1918. V tomto zaměření vydal středoškolskou učebnici Dějiny československé v roce 1921, vyšla znovu v roce 1991.

4. dubna 1937 zemřel **F. X. Šalda**, náš přední literární, divadelní a výtvarný kritik, spisovatel a dramatik. Své názory nejvíce představil v 9 svazcích Zápisníku, vydaných v letech 1928-1937. Časopis Tvorbu dal k dispozici KSČ v roce 1928 v době perzekuce jejího tisku. Několikrát protestoval proti zásahům policie proti demonstrantům v době hospodářské krize ve 30. letech.

26. května 1937 zemřel právník, politik **Karel Kramář**, významný představitel protirakouského odboje. Amnestie ho zbavila rozsudku trestu smrti. Byl předsedou vlády v letech 1918-1919 a vedoucím naší delegace na mírové konferenci v Paříži v letech 1918-1920. Byl odpůrcem politiky tzv. Hradu a zejména ministra zahraničí Edvarda Beneše. Byl poslancem Národního shromáždění od roku 1918.

A především – 14. září 1937 zemřel filozof, sociolog, politik a státník **T. G. Masaryk**. Rozebíral všestranné problémy společnosti, v níž žil. Jeho dílo představuje desítky knih, statí a článků i projevů. V letech 1918, 1920, 1927 a 1934 byl zvolen do funkce prezidenta republiky. Svůj život charakterizoval ve dvou knihách: Hovory s TGM od Karla Čapka z let 1928-1935 a od E. Ludwiga Duch a čin z roku 1935. Souhrnně své pojetí politiky uvedl v knize Světová revoluce z roku 1925. Nelze též opomenout projev Edvarda Beneše nad rakví T. G. Masaryka 21. září 1937, v němž jako filozof a sociolog pojednal ve zkratce život a dílo T. G. Masaryka.

Po listopadu 1989 je zpochybňována samotná existence ČSR, velebení jsou Habsburkové, odmítán konec monarchie – byla pryč předzvěst Evropské unie, útoky směřují proti Edvardu Benešovi a přes něho i proti T. G. Masarykovi, Lidové noviny od 8. září 2017 uveřejňují velký seriál k 80. výročí úmrtí T. G. Masaryka, slibují nová a málo známá fakta, unikátní fotografie a dokumenty. A od 14. srpna seriál Utajená láska prezidenta Masaryka Oldřa Sedlmayerová – v roce 2006 vyšla kniha T. G. Masaryka Dopisy Oldře z let 1928-1933 (žila v letech 1884-1954).

K těmto seriálům se vyslovím v dalších číslech Echa.

Karel Janiš

★ ŠLI PŘED NÁMI

Teodor Meduna – 120. výročí narození

Dorek, jak mu soudruzi říkali, se narodil 26. října 1897 v dělnické rodině. Po návratu z 1. světové války pracoval jako textilní dělník, vstoupil k sociálním demokratům a po založení KSČ se stal jejím členem.

Aktivně působil v odborech textiláků, v dělnické tělovýchově, ve Svazu přátel SSSR. Po V. sjezdu KSČ byl členem krajského vedení KSČ, v době Mnichova předsedou obvodu KSČ v Brně-Židenicích.

Po návratu z Osvětimi a Buchenwaldu byl členem závodní rady, vedoucím tkalcovny a později i náměstkem ředitele Moravskoslezských závodů. Byl i vedoucím školního závodu mladých textiláků na Václavské ulici a referentem technické kontroly v závodě na Špitálce.

I v důchodu byl aktivním členem KSČ a SPB v Brně-Židenicích. Zemřel 28. dubna 1976.

Josef Krapka-Náchodský – 155. výročí narození

Narodil se 22. července 1862 v Pavlišově u Náchoda. Žil sám s matkou a když v roce 1876 zemřela, poručník ho poslal do Vídně, aby se vyučil truhlářem. Jako tovaryš navštívil několik evropských zemí. Po návratu do vlasti pracoval jako truhlářský dělník na několika místech.

Aktivně se zapojil se do činnosti dělnického hnutí. 1. května 1890 zahajoval ústřední manifestaci 35 000 dělníků na Střeleckém ostrově v Praze, stal se tajemníkem sociálně-demokratické strany pro Čechy, v prosinci 1891 předsedal sjezdu strany na Žofíně v Praze.

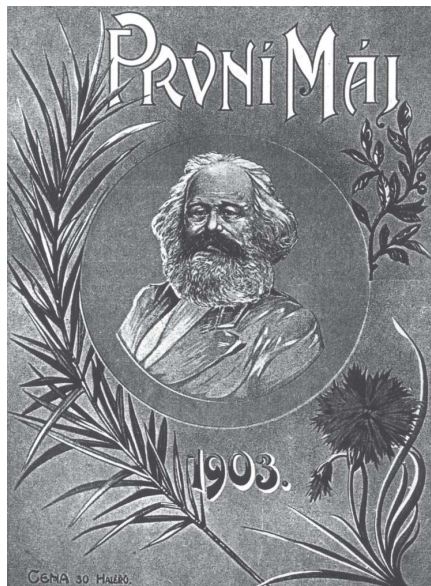
Od léta 1894 do srpna 1897 byl v čele sociálních demokratů a Brně vedoucím redaktorem brněnské Rovnosti. Poté vedl Dělnické listy ve Vídni. Na podzim 1903 odešel Krapka z Vídně do Prostějova a vedl tamější Hlas lidu. Přinesl do dělnického hnutí na Prostějovsku nový elán a aktivitu. Zemřel 13. dubna 1909. Odešel významný propagátor myšlenek socialismu, organizátor dělnického a odborového hnutí, zkušený novinář i jeden z našich největších dělnických básníků. Jeho články i básně jsou rozsety ve shora uvedených dělnických tiskovinách a mnohé z jeho myšlenek, postřehů, hodnocení tehdejší situace neztratily i po více než sto letech svou platnost i v dnešních, zcela jiných podmínkách našeho života.

Karel Janiš

Po vyjití 1. dílu Kapitálu Marx pokračoval v práci na dalších dílech svého stěžejního díla. Studoval všechny nové jevy v ekonomice a politice kapitalistických zemí a nejnovější poznatky v dalších oblastech společenských a přírodních věd. Šlo i o nové události v rozvoji dělnického hnutí. Naplňoval tak obsah 2. a 3. dílu Kapitálu, který si Marx stanovil již v předcházejících letech. Vrací se k reprodukci a oběhu společenského kapitálu a pečlivě procházel novou literaturou o obchodu, financích, bankovníctví a situaci v zemědělství. V 1. dílu Kapitálu se zajímal a vycházel ze situace v Anglii, nyní se stále více zajímá o ekonomický vývoj v Rusku a USA. Seznam knih na jeho policiče pod názvem Ruské věci v roce 1881 obsahoval více než 120 titulů. Marx se v 51 letech svého života naučil rusky číst a to mu umožnilo studovat dokumentární a statistické sborníky i zemstev, díla ruských historiků a ruských vědců o všeobecných dějinách, politické ekonomii a sociologii, spisy představitelů revolučně demokratického směru, zejména Černyševského, k nimž se vracel i později. O způsobu Marxova studia svědčí poznámky napsané z několika svazků Prací daňové komise i z Vojenského statistického sborníku. Tyto potřebné materiály mu posílalo několik s Marxem alespoň takto spolupracujících představitelů různých vědních oborů z Ruska. Byla mezi nimi i V. I. Zasuličová, jedna ze zakladatelek hnutí Za osvobození práce a redaktorem časopisu Jiskra atd.

Při studiu ekonomiky a sociální struktury USA studoval statistiky a dokumentární sborníky od federálních i od úřadů jednotlivých států USA, články z amerických i britských časopisů. Tak měl Marx na stole údaje o bouřlivém průmyslovém rozvoji USA, o kolonizaci amerického západu, o situaci farmářských hospodářství, o pracovních podmínkách. Zajímal se o vznik velkých akciových společností a o vzestup finančních a průmyslových magnátů, jejichž příjmení jsou např. pojmem dodnes – Rockefeller. Nicméně Marx i přitom sledoval hospodářskou situaci v západní Evropě, následky krize z roku 1873 a agrární krizi. Sledoval novinky v ekonomické teorii a kriticky se vyjadřil k několika jejích autorům a odmítl jejich přístupy k problémům ekonomiky a jejich snah nahradit rozbor ekonomických zákonitostí pouhým popisem ekonomických jevů.

V souvislosti s dalším rozpracováním problémů politické ekonomie se Marx zajímal i o přírodní vědy. Studoval poslední poznatky agronomie, chemie, biologie, uvítal vědecké objevy, které přinášejí lidstvu bezprostřední užitek, podporují rozvoj techniky, výroby a zlepšují podmínky života lidí. K velkému překvapení nás

všech se Marx věnoval i vyšší matematice. V přípravných sešitech jsou Marxovy poznámky o dějinách matematiky, o obchodní aritmetice, analytické geometrii a algebře. Hodiny odpočinku vyplňoval Marx řešením úkolů i vyšší matematiky. Samostatné studium matematiky pokládal Marx za významné proto, že matematika má mnoho styčných bodů s filozofií a s dialektickou logikou. Marx studoval díla klasiků matematiky i filozofů – Descartese, Newtona, Eulera, vysokoškolské učebnice a příručky o vyšší algebře. Hledal dialektickou souvislost mezi základními pojmy a metodami algebry a věnoval se výkladu těchto pojmů. Marx uvedl, že objevy výše uvedených matematiků-filozofů mají velký význam a zdůraznil, že jen vyšší a skutečně dialektický vývojový stupeň vědeckého myšlení vede k hlubšímu vysvětlení zkoumaného jevu. Engels hodlal Marxovy matematické práce vydat, ale spousta jiné práce mu v tom zabránila. Český vyšší Marxovy Matematické rukopisy v roce 1978 v rozsahu účtyhodných 560 stran. Marx studoval též problémy světových dějin. Zkoumal vznik a vývoj pozemkového vlastnictví u různých národů jako formy, která předcházela vlastnictví soukromé. Na příkladu východních zemí se Marx přesvědčil o mimořádné houževnatosti a stabilitě uzavřeného sociálního organismu, jakým byla vesnická obecina. Tvořila základní buňku v systému výrobních vztahů typu, který Marx označil v předmluvě ke Kritice politické ekonomie (1859) za asijský výrobní způsob. Mnoho informací o občině Marx nacházel v několika pracích historiků z Německa, Itálie, Španělska i Anglie. Důležité místo v Marxově studiu obcíny měla její forma v Rusku. Marxovy názory byly ovlivněny právě touto formou rozhodujícím způsobem. Další osud obcíny spojoval Marx s vyhlídkou na nekapitalistický vývoj

s podmínkou vítězství socialistické revoluce. Velkou pozornost věnoval Marx zrušení nevolnictví v Rusku v roce 1861. Marx uvedl, že statkář ztratil svou osobní moc nad rolníkem, který však upadl do ekonomické závislosti na svém statkáři. Marx psal o bídném živení rolníků, žijících o chlebě s plevami a lebedou. V reformě z roku 1861 spatřoval Marx počátek upevňování kapitalismu v Rusku, jako počátek nové průmyslové epochy.

Marx věnoval velkou pozornost dějinám osvobozenecských hnutí a boji utlačovaných tříd, sestavil tabulku povstání otroků ve starém Římě, zajímal se o dějiny francouzské revoluce na konci 18. století, studoval dějiny holandského a anglického panství v Indonésii, pranýřoval kolonizátory, zlotřilé anglické upíry. Na konci svého života chtěl sestavit tabulku vývoje všech zemí. Ale nakonec šlo jen o dějiny Evropy a Arabů, Mongolů, Turků. Od konce roku 1881 do konce roku 1882 vyplnil 4 obsáhlé sešity poznámkami ke světovým dějinám s událostmi od 1. století do poloviny 17. století. Když Engels z Marxovy pozůstalosti tyto poznámky uspořádal, nazval je Chronologické výpisky. Jsou uveřejněny v 19. svazku Spisů Marxe-Engelse z roku 1966. Konspekt Morganovy knihy o společenském zřízení v pravěku využil Engels při zpracování své knihy Původ rodiny, soukromého vlastnictví a státu – viz 21. svazek Spisů Marxe-Engelse z roku 1967.

25. března 1883 (Marx zemřel 14. března 1883) objevila Lenka (Helena) Demuthová, která Engelsovi vedla domácnost, v Marxově bytu mezi balíky, bednami a horami knih rukopisy s přípravnými materiály k 2. a 3. dílu Kapitálu. Engels zjistil, že jde o 4-5 verzí 2. dílu Kapitálu a dokončena je 1. verze, ostatní jsou v počátcích. V mnohem horším stavu byly přípravné materiály k 3. dílu Kapitálu. Engels se vyznal v rukopisu Marxe, luštil po několik let texty, doplňoval mezery, pečlivě zkoumal každé slovo, vyznačil své změny, vsuvky, doplňky. Tak Engels dokončil Kapitál tak, jak by to byl udělal Marx sám. V roce 1885 vydal Engels 2. díl Kapitálu, v roce 1894 3. díl. V 1. dílu Marx objasnil, jak z dělníků je získána nadhodnota, v 2. dílu jakým podmínkám podléhá nadhodnota v procesu oběhu, v 3. dílu předložil rozbor krutého boje mezi kapitalisty a vlastníky pozemků o rozdělení kořisti, která tu je v podobě zisku, podnikatelského zisku, úroku a pozemkové renty. Marx redukoval zisk, úrok, podnikatelský zisk na jejich podstatu – nadhodnotu – a poukázal na specifické podoby nadhodnoty. Marx prokázal, že kapitalisté vykořisťují dělníky nejen v rámci jednoho podniku, ale celkově. Nemůže jít o nějaké opravy kapitalismu, ale o jeho odstranění.

ČESKOSLOVENSKÁ STOPA NA KUBĚ

Československá stopa na Kubě byla tématem diskuse dalšího setkání členů a sympatizantů brněnské pobočky Společnosti česko-kubánského přátelství Lázara Cruze, které se uskutečnilo v úterý 12. září 2017 v Brně.

Začátek setkání byl věnován informacím o přírodní katastrofě, kterou způsobil hurikán Irma v Karibské oblasti. Podle aktuálních zpráv přišlo o život v Kubánské republice během hurikánu deset lidí a republika také utrpěla značné hmotné škody.

Další část setkání patřila hostům. První se slova ujala paní Dagmar Součková. Paní Součková byla členkou skupiny experimentálních botaniků Československé akademie věd. Posláním skupiny pracovníků pod vedením Dr. Langa, vyslaných v roce 1965 na Kubu, bylo šlechtění zeleniny. Kubánské podnebí je velice vhodné pro takový účel, jelikož je během roku možné vypěstovat několik generací rostlin. Pobyt skupiny vědců trval 16 měsíců. Během pobytu byl prostor i pro mimopracovní aktivity. Jedním ze zážitků, o který se paní Součková podělila, byl výstup české skupiny na Pico Turquino, horu v pohoří Sierra Maestra.

Panu Jaroslavu Stříteckému, dalšímu hostu, otevřela cestu na Kubu závažná událost. Tou událostí byla Karibská krize. V té době byla dávana příležitost přednostně vysokoškolsky vzdělaným pracovníkům, ale z důvodů mezinárodního napětí byl problém získat v Československu absolventy ochotné cestovat na Kubu. Pan Střítecký, zaměstnanec brněnské pobočky Geologického průzkumu Ostrava, této příležitosti využil a odcestoval na Kubu v roce 1962. Většina Čechoslováků mířících v delegaci na Kubu prý zvládala jediné španělské slovo – sí. Po příletu do Havany byli pracovníci ubytováni v luxusním hotelu Havana Libre (dříve Hilton). Výtah v hotelu byl obsluhován zaměstnancem, který čekal na jejich povel, do kterého patra mají namířeno, což špatně jazykově vybaveným Čechoslovákům značně komplikovalo pohyb po hotelu. Řešením bylo vytěsnit „liftboye“ a zmáčknout číslo podlaží.

V roce 1962, teprve tři roky po vítězství revoluce, bylo problematické najít prostory vhodné pro hlavní náplň pobytu – výzkum nerud. Aby mohl vůbec výzkum začít, musela být vybudována zcela nová laboratoř. Na Kubě byla objevena ložiska kaolínu, proto se pracovníci orientovali na výrobu produktů z této suroviny. Vzpomněl také na svého kubánského spolupracovníka, jehož předešlou profesí bylo pěstování grepfruitů, proto musel být řádně zaškolen. Za tímto účelem byl Kubáncem vyslán do Československa, do Karlových Varů.

Besedu moderoval Jozef Štofán.

Foto autor textu.

V roce 1973 navštívil Kubu tehdejší prezident Československa, JUDr. Gustav Husák. Jedním z bodů jednání během jeho návštěvy bylo vyslání československých techniků na karibský ostrov. Toho roku byla zformována brigáda mládeže, která měla 55 delegátů. Jedním z delegátů byl další host, pan Stanislav Sedláček. Delegáti byli pracovníky největších československých strojírenských podniků, a to elektrikáři, svářeči, projektanti a další průmysloví dělníci. Po absolvování čtrnáctidenního rychlokurzu španělštiny odletěli mládežníci do Havany. Po příletu ihned pocítili nezvyklé vlhko a vysokou teplotu. Aby si mohli po tak dlouhé cestě důkladně odpočinout, dostali třídní volno. V té době chodili Kubánci v teplejším oblečení, protože pro ně bylo „zimní období“ a nechápavě se dívali na mladé hochy z Československa, kteří naopak parné dny trávili u moře.

Pan Sedláček dostal první úkol, kterým byla organizace výdejných náradí. V tradičně průmyslovém Československu byla tato záležitost triviální. Na Kubě tomu bylo jinak. Bylo třeba zavést systém, vyrovnat se s mísením imperiálních a metrických jednotek.

Přišli i náročnější úkoly. V hutích realizovala anglická firma montáž dálkového ovládání vysokých pecí a vyslala k tomu své největší odborníky. Českoslovenští elektrikáři si od nich vyžádali plány, které jim byly s nedůvěrou anglickými odborníky poskytnuty. O to větší bylo překvapení Angličanů, když mladí Čechoslováci projekt dokončili. Ukázalo se, že na co musí nastoupit anglický specialista, stačí „obyčejný“ československý elektrikář.

To, že na Kubu neměly jen skupiny pracovníků, ale celé investiční celky, komentoval poslední host, pan Milan Rybníkář, bývalý zaměstnanec Pragoinvestu. Pan Rybníkář mluvil o dodávkách dieselových agregátů, kompresorů, ale i o výstavbě celych závodů. Jedním z nich byla cementárna, kterou na Kubě realizovaly Přerovské strojírny. Velkým problémem byly náhradní díly, které z důvodů vysokých nákladů na dopravu bylo nutné začít vyrábět přímo na Kubě.

Pro pokrytí bilance zahraničního obchodu, byly z Kuby dováženy citrusy, cukr a další komodity.

Náročné úkoly se neobešly bez problémů, mezi které patřily i delší časové prodlevy při výstavbě a dodávkách. Pan Rybníkář ovšem zdůraznil, že při vzájemném obchodu byl kladen velký důraz na přátelství a dobré politické vztahy a v tomto duchu bylo ke všem problémům přistupováno.

Závěr setkání patřil diskusi. Celou diskusi moderoval Ing. Jozef Štofán, předseda brněnské pobočky. Pan Štofán by sám mohl vyprávět k tomuto tématu mnohé, protože byl také jedním z pracovníků, kteří zanechali na Kubě československou stopu.

Aléš Hubert,
Společnost česko-kubánského přátelství

Strůjci neomluvitelného historického zločinu, kterým bylo rozbití společného státu Čechů a Slováků r. 1992, přiřkli zbytkové České republice jako den státnosti 28. září – den památky sv. Václava. Státností míníme vědomí původu a smyslu státu, jeho osobitosti a jeho zaměřenosti. Právem se tedy ptáme, čím uvedený světec k ustavení naší státnosti přispěl? Pokusme se určit jeho místo v dějinách nejstaršího českého státu koncem 9. a v 10. století.

Po zániku Velkomoravské říše přesunulo se jádro budoucího západoslovanského státu do Čech. Maďarský vpád oddělil od nás Slováky, kteří v maďarském područí zůstali po dlouhá století. Čechům se tehdy podařilo vytvořit samostatný stát, který střídal sílu a slábu ve stálém potýkání s mocnými sousedy. Stát vznikl úsilím knížecího rodu Přemyslovců, který mezi ostatními kmenovými knížaty nabyl převahy. Svůj původ odvozoval od mýtického Přemysla-Oráče. Prvním historicky doloženým vládcem byl kníže Bořivoj. Dobrovolně přijal křesťanství, aby se chránil před násilnou kristianizací, která v té době ideologicky zaštiťovala feudální výboje západních sousedů (Franků, Bavorů, Sasů) pod heslem šíření křesťanské víry a vymycování pohanství. (V bojích pod touto záminkou zanikly četné slovanské kmeny na Labi i v Pobaltí.) Bořivoj přijal křest kolem roku 880 z rukou Metodějových. V Praze zavedl křesťanství východního ritu, kněží je šliřili jazykem staroslověnským. Avšak maďarský vpád do Uher nezpůsobil jen zánik Velké Moravy, ale přerušil i spojení její západní části s Byzancí. České křesťanství bylo obráceno na ritus západní, ovládaný Římem a latinskou liturgií. (Slovanská bohoslužba dožívala u nás tu a tam do 12. století. Karel IV. se pokusil obnovit ji ve 14. století v klášteře Emauzi.) Bořivojovi nástupci osvědčovali diplomaticky sebezáchovnou křesťanskou orientaci stavbou kostelů, zakládáním klášterů, přízní kněžím, reverencí církvi. V úsilí o založení pražského biskupství (stalo se r. 973) lze spatřovat úspěšné dovršení snahy získat vyšší správní centrum a tím vyšší míru nezávislosti na cizích církevních hodnostářích a jejich světských spojencích a ochráncích za hranicemi. Lze si představit tehdejší rozporuplné utváření feudální společnosti v naší zemi, sváry zájmových skupin světských i církevních, jejich zápasy o účast na moci a majetku, formování různých politických postojů a názorů i pod vlivem věrnosti tradicím či přijímání nové víry, demonstraci vztahů k různým feudálním směrům a silám mocenským i náboženským, chování loajální i opoziční, konformitu upřímnou i jen předstíranou.

Do tohoto období spadá i život knížete Václava (922 – 929 nebo snad 935), čtvrtého Přemyslovce na pražském knížecím stolci. O jeho skutečném životě víme málo. Existuje vlastně jediná krátká zpráva saského kronikáře mnicha Widukinda, že asi r. 929 obnovil poplatnost české země Jindřichu I. Ptáčníkovi, zakladateli saské vládnoucí dynastie. Jak k tomu došlo a v čem ta poplatnost spočívala, nevíme. Vykřičenou dodávku „120 volů a 500 hřiven stříbra“ uvádí až Kosmas (+1125) a ten ji zná jen z doslechu. Doklady o tom chybějí. Historicky vzato, skutečný význam pro českou státnost té doby měli další dva Přemyslovci, Boleslav I. a Boleslav II., tím, že rozšiřovali a upevňovali stát. O skutečných úmyslech a činech knížete Václava nemáme historicky hodnověrné zprávy. Autoři dramatu o Václavovi a jeho bratru Boleslavovi, o jejich sporu a násilné Václavově smrti se sice snažili vystihnout charakterové rysy obou hrdinů, jejich vlastnosti a motivy, ale jsou to jen básnické fikce. Ve skutečnosti o tom nevíme nic.

Sv. Václav je hrdinou oslavných a svatořečivých legend, básnických výtvorů, které ho podávají jako zvláště horlivého šířitele křesťanství, světe a mučedníka. Zastával prý politiku nenásilí a míru, křesťanské pokory a lásky. Nejstarší legendy o jeho životě a umučení (podobně jako o životě a umučení jeho babičky Ludmily) byly skládány staroslověnsky, další již latinsky. Byly to pro-

středky tehdejší účinné propagace, církev jimi získávala v českém prostředí na větší vážnosti. Zvláště v osobě sv. Václava a jeho kultu získala vynikající postavu mučedníka pro víru, světe a nejvyššího patrona v přímém spojení s nebesy. Kult se účelově šířil v době kolem založení pražského biskupství (973) a v době působení biskupa Vojtěcha Slavnickovce (+997).

Je zajímavé, že gloriola světe, která obklopila čtvrtého Přemyslovce, měla svůj význam nejen pro církev, ale i pro světskou moc, pro dynastickou politiku vládnoucího rodu. Zakladatel rodu, Přemysl Oráč, byl sice dokladem rodové starobylosti, nikoli však zárukou křesťanských ctností a svatosti, pro danou dobu hodnot určujících. A tak se stal sv. Václav i patronem, ochráncem a zprostředkovatelem boží milosti pro vládnoucí Přemyslovce. Ocítal se na mincích, na pečetích, na korouhvích. Vyvrcholením kultu bylo gesto Karla IV., který královskou korunu a korunovační klenoty světlé přímé světcově ochraně a propůjčil jim tak kouzlo nadpřirozené moci.

Shodou okolností v knížeti Václavovi našel svého hrdinu i národ. V působivém chorálu, patrně za zlých let braniborských ve 13. stol., se k němu obrátil s prosbou o přímělu a pomoc na nebesích. Chorál byl pak doplněn dalšími slokami v době husitské: „Nedej zahynouti nám ni budoucím...“

DEN STÁTNOSTI – 28. ZÁŘÍ NEBO 28. ŘÍJEN? Stanislava KUČEROVÁ

A „vévoda české země, kníže náš“, není zpodoběn jen v nezapomenutelné dávné skladbě hudební, kterou ostatně citují ve svých dílech i naši klasičtí skladatelé nové doby (např. A. Dvořák nebo J. Suk), ale známe jej i v nejednom zpředmětnění výtvarném. Po malířích J. Mánesovi a M. Alšovi vytvořil jeho postavu sochař J. V. Myslbek. Jeho kníže sedí na statném koni na dnešním Václavském náměstí, obklopen českými světlci. V. V. Štech upozornil, že to není exaltovaný světec-mučedník, ale člověk zdravý na těle i na duchu. Není to válečník, dobyvatel, ale rytíř, ochránce. Má základní povahové vlastnosti a ideály svého národa. Je statečný, opravdový, spolehlivý, věrný, prozíravý. Je hrdinou z nutnosti, na válečného oře sedá jen k obraně cti a práv svého lidu. Má magickou sílu a moc. Pověst vypráví, že se kníže Václav ukrývá se svými bojovníky v nitru Blaníka. A odtud vyjede na bílém koni, až bude naší zemi nejhůř... Je s námi v době hladomorů a válek, v době nejtemnějšího temna jako symbol národa a vlasti.

V posledním roce první světové války, za času úzkosti a bolesti, vydal Karel Toman sbírku „Měsíce“, poselství naděje. Ocituje měsíc „Zář“: „Můj bratr dooral a vyprávěl koně, a jak se stmívá, hlavu do hřívý rodnému druhu položil tiše, pohladil mu šíji a zaposlouchal se, co mluví kraj... Zní zvony zdálky tichým svatečkerem, modlitba vesnic stoupá chladným šerem. Duch země zpívá: úzkost, víra, bolest - v jediný chorál slily se a letí k věčnému nebi. Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím.“ A týž básník vítá verši T. G. Masaryka po návratu do osvobozené vlasti r. 1918 a pak se s ním loučí r. 1937. Po oba krát opakuje refrén: „Žehnej ti svatý Václav a mistr Jan.“ A připomeňme výzvu Františka Halase z doby ohrožení r. 1938: „Myslete na chorál, malověrní, myslete na chorál... kůň Václavův, kůň bronzový se včera v noci třás, a kníže kopí potěška...“ A Karel Čapek v téže době píše svůj sloupek „Svatý Václav“ a v něm připomíná, že jde o obraz Alšův, Myslbekův a Tomanův. Že jde o svaté a spanilé kníže, posvěcené uměním a tradicí úzkosti a naděje v našich dějinách. Ale tady již Čapek (píše to 18. 12. 1938, týden před svou smrtí) otevřeně polemizuje s dezinterpretací a falzifikací, kterou přinesl zničující útlak tzv. druhé republiky.

Na základě Mnichovské dohody (30. 9. 1938) obsadila nacistická vojska naše pohraničí. Ztratili jsme jednu třetinu území s 1,250.000 obyvatel české a slovenské národnosti, 40 % všeho průmyslu a většinu surovinových zdrojů, přervány byly dopravní spoje, zničen obranný systém. Ale horší než materiální ztráty byly ztráty morální, rozklad politického a ideového systému prv-

(Pokračování na straně 9)

ní republiky. President E. Beneš pod nátlakem abdikoval, na jeho místo byl zvolen představitel nové státní ideje, E. Hácha. Veřejný prostor se naplnil hrubým štváním, hanobením a tupením předchozího dvacetiletí, obou presidentů a jejich díla, budování samostatného státu, ideálů občanské demokracie, humanity, svobody a rovnosti. Zvedla se vlna nenávisti ke všemu demokratickému a vlasteneckému, k národním tradicím, k prvnímu odboji, legionářům, socialistům, komunistům. Ideálem se stala přízeň mocného souseda, spokojenost s vlastní podřízeností, pýcha na příslušnost k velikému celku Velkoněmecké říše. Josef Čapek v listopadu 1938 napsal: „*Co jste štváči, traviči, spekulanti bez svědomí udělali z národa, z lidu Masarykova pohřbu, Vsesokolského sletu, mobilizace. Ne ztracené území, ale toto je národní katastrofa*“. Uštván zmíněnými „traviči“, o měsíc později skonal jeho bratr Karel. (On sám, „Zbědovaný“, zahynul někdy v dubnu 1945 v koncentračním táboře v Belsenu.)

Nová, protektorátní státnost potřebovala ikonu, obraz, ideál, osobnost, která by ji personifikovala a přispěla k její legitimizaci a adoraci. Tuto osobnost si dramaturgově „druhé“ republiky našli v knížeti Václavovi.

J. Rataj zrození svatováclavské tradice druhé republiky (a poté protektorátu) líčí takto: „Třicátého listopadu 1938, po svém zvolení prezidentem Česko-Slovenské republiky, Emil Hácha vkleče před stojícím pražským arcibiskupem kardinálem Karlem Kašparem políbil lebkou sv. knížete Václava. O den později nově jmenovaná Beranová vláda po složení ústavního slibu zahájila svou práci katolickou mší a společnou svatováclavskou modlitbou ministrů. Oba akty, za konfesijně neutrální první republiky nemyslitelné, vyzdvižením sv. Václava na státní piedestal demonstrovaly konzervativně autoritářskou a tradicionalistickou orientaci nového režimu. Státnost druhé republiky tak programově zpřetrhala kontinuitu s moderními svobodomyšlnými hodnotami Washingtonské deklarace z r. 1918, z nichž vycházela prvorepubliková idea státu. Sv. Václav měl nám pomáhat „být dobrými Čechy a spolehlivými příslušníky Říše.“ Posun této státoprávní ideje za okupace spočíval v hlubší identifikaci Čecha s říšskou myšlenkou a nacistickým evropanstvím. Kníže Václav se proměnil „v nelítostného vůdce, který vede své árijské Čechy do boje proti židům, československé vládě v Lon-

dýně, veškerému odboji, Velké Británii, USA a Sovětskému svazu“ (J. Rataj).

Zneužití Václavova jména a jeho údajného poddanského smířlivectví vyvrcholilo ustavením řádu „*Svatováclavské orlice*“, který se udílel za zásluhy jako vyznamenání kolaborantům a zrádcům.

Dnes odmítáme hrubé, urážlivé a zcela účelové dezinterpretace svatováclavských tradic a ztotožňování mírumilovného postoje knížete Václava s horlivostí podrobit se cizím uchvatitelům. Ale i když zůstaneme jen u pozitivních tradic, které jsou spjaty s jeho jménem, musíme se ptát znovu: Čím se kníže Václav zasloužil o českou státnost? Co má společného středověký dynastický světec českého knížectví a poté království a posléze bájný ochránce podrobeného národa v době ztracené samostatnosti s naší současnou státností v 21. století? On je přece typickou součástí teokratického systému vlády, vlády z Boží milosti, která je z Boží vůle vládnoucí dynastií propůjčena, a proto je posvátná, nedotknutelná, nezměnitelná. Podvrhovat nám dnes svatováclavskou tradici znamená vytvářet zcela falešnou představu o základu novodobé české státnosti.

Pravým základem našeho současného státu je 28. říjen 1918. Tento den symbolizuje vznik Českoslo-

venska jako vítězné dovršení předchozích procesů národního probuzení a obrození. Ne od smrti pokorného mučedníka, ale od zápasů a vůle lidu, který bojoval nejen perem, ale i se zbraní v ruce, datujeme svou novodobou státnost. Několik generací tvořivých osobností u nás i na Slovensku položilo postupně svým dílem základy naší novodobé kultury i politiky. Podařilo se jim vrátit obě etnika, odsouzená k zániku, mezi evropské národy. Podařilo se to díky obětavosti, vzájemnosti a hrdinství Čechů a Slováků, kteří se na vzniku nového státu podíleli. A vznikl tak stát republikánský a demokratický, zrušil monarchii, dynastické nároky a šlechtická privilegia. Zavedl principy demokratické rovnosti, svobodomyšlnosti a sebevědomé hrdosti, podložené poctivou prací, samozřejmou komunikací se světem a oprávněnými kulturními a hospodářskými ambicemi. Tato státnost byla po 2. sv. válce a okupaci obnovena a tato státnost a nic jiného nemůže být základem jakékoli myslitelné státnosti novodobých Čechů a Slováků, i když se dnes ocitají v různých státních útvarech.

Významné životní jubileum

To si v říjnu připomíná **prof. PhDr. Stanislava Kučerová, CSc.** Rodačka z Hlohovce vystudovala na Univerzitě Karlově v Praze filozofii a sociologii. Přednášeli tehdy prvorepublikánští profesori dějin filozofie Jan Blahoslav Kozák a Josef Král a dále profesor Václav Černý srovnávací dějiny literatury.

Několik let vyučovala v pohraničí na školách různých stupňů a druhů škol. Byla též odbornou asistentkou na katedře pedagogiky na filozofické fakultě Palackého univerzity v Olomouci, děkankou pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Působila též v Čs. pedagogické společnosti. Usilovala o rehabilitaci a obrodu pedagogiky a vzdělávání učitelů a věnovala tomu několik monografií. Převzala v celém rozsahu ideály 1. republiky, upevněné nacistickou okupací a druhou světovou válkou, což se projevilo v její podpoře demokratického vývoje a výchovy v duchu nejlepších tradic našeho národa.

Plně se to u ní projevilo při redigování několika sborníků přednášek a statí k výročí založení ČSR, narozenin nebo úmrtím T. G. Masaryka, událostí v listopadu 1889. V těchto sbornících jsou i její statí. Např. *Idea Československa ve škole 1. republiky* (1994), *Destrukce sebedůvěry národa, Autorita TGM a současné problémy identity národní a evropské* (2000), *Riziko odcizování – spolu s prof. Boh. Blížkovským, J. A. Komenským, Konec české národní identity* (2002), *Ke smyslu našich dějin* ve sborníku, který sestavil její manžel prof. Bohumír Blížkovský

(2009). Dvakrát vyšel Sborník Živé hodnoty Masarykova Československa pro 21. století opět sestaveny prof. Bohumírem Blížkovským (*o jeho odchodu ze světa v médiích ani slovo!!*). Paní profesorka v nich má statí 28. říjen 1918 – stálý odkaz našich novodobých dějin, Mistr Alois Jirásek a historické národní tradice, Ke krizi naší civilizace, Ke smyslu našich dějin. Oba sborníky shrnují závěry odborníků o naší pozici a roli v soudobém světě ze 6 konferencí z let 1994–2010. V roce 2016 se podílela na vydání sborníku projevů ze semináře v Brně 25. května 2016 a přispěla k němu předmluvou. Sborník přináší pravdivé objasnění událostí odsunu Němců po válce. Čtenáři Echa měli možnost seznámit se s jejími názory v č. 2/2017 s úplným textem přednášky Dočká se obrození probuzení? Kterou přednesla na akci Výboru národní kultury v Brně 19. října 2016. Jde o shrnutí jejích úvah o naší minulosti. Vychází z jejích velkých znalostí o ní stejně jako její vystoupení na seminářích k výročí 15. března 1939, 28. října 1918 nebo k 70. výročí osvobození v roce 1945, v řadě článků a statí v Hranicích, v Haló novinách a v dalších tiskovinách. Širší veřejnosti nejsou příliš známé, v médiích mají spíše slovo ti, s nimiž naše jubilantka nemůže souhlasit.

Paní profesorko, blahopřání k Vašemu významnému životnímu jubileu spojuji s přáním pevného zdraví a s mnoha dalšími, dnes tolik potřebnými, úvahami o tom, co bylo.

Karel Janiš

❑ **Spisovatel Ondřej Neff** v Lidových novinách 28. srpna 2017 napsal, že před 35 lety i dříve se název Česko používal také: vždycky ironicky. To naše Česko, těmi slovy chtěl mluvčí vyjádřit něco jako – ten náš Blbákov. Dnes je to oficiální název. A hořkost cítí, když v nějaké vzdálené zemi se zeptají, odkud je a řekne-li, že z České republiky, mluví do prázdna a obličej jeho protějšku se rozsvítí pochopením, až se poopraví, že je z bývalého Československa. Nepozvracel se, když v televizi poslouchal Milana Kňažka, jak moc on a další slovenští vyjednávači před 25 lety si přáli udržet Československa a jak Pithart nehnul brvou při těchto nehoráznostech. K věci – ČT 24 zorganizovala Speciál k rozdělení Československa před 25 lety, odvysílaný večer 25. srpna 2017. Organizátorům nedošlo, že výsledek jednání Klaus-Mečiar v zahradě vily Tugendhat ještě rozdělení neznamenal. Až při třetím jednání ve Federálním shromáždění 25. listopadu 1992 bylo rozhodnuto k 1. lednu 1993 vytvořit z Československa 2 státy: Českou republiku a Slovenskou republiku. A při vysílání Speciálu ČT 24 dával Petr Pithart příliš najevo, že nebyl u rozhovorů o dalších osudech Československa a s opovržením se vyjadřoval o jednání Klause s Mečiarom. Jestlipak ho KDU-ČSL vydá do úsilí získat dekret o podnájmu na Pražském hradě od roku 2017, i když je mu dvakrát 38 let, veterána Senátu Parlamentu ČR?

❑ **SPOLUPRÁCE V EVROPĚ SE ZRODILA KVŮLI MÍRU.** V obsáhlém článku v příloze Katolického týdeníku č. 20 ze 16. - 22. května 2017 Diecézní zpravodajství s tímto titulem to uvedl europoslanec ELS/KDU-ČSL Pavel Svoboda, předseda Výboru pro právní záležitosti Evropského parlamentu. Ve stejné příloze je navíc obsáhlý rozhovor s ním pod názvem Sklízíme plody práce našich politických dědečků. Má na mysli křesťanské demokráty Schumana a Adenauera i mírový projekt Společenství Jeana Moneta, východisko z bludného kruhu válek mezi Francií a Německem. Pavel Svoboda, mimochodem častý host ČT 24, tvrdí, že ve světě aktuálně probíhá cca 40 válek, na území EU však 70 let žádná. EU je pro něho společenství lidí, jejichž státy nadnárodně spolupracují a díky tomu mohlo být z našeho slovníku odstraněno slovo válka a nahrazeno slovem prosperita. A možná si už ani neuvědomujeme, že jsme se nikdy v historii neměli lépe. Měl by se zeptat nezaměstnaných, bezdomovců, samozivitelek, důchodců zejména u nás. On sám je za vodou. Pan europoslanec Pavel Svoboda zapomněl

zřejmě na hlavní příčinu míru v Evropě. Před událostmi na přelomu 80. a 90. let probíhala Evropou Churchillova železná opona a po jejich obou stranách stály proti sobě od roku 1949 síly NATO a od roku 1955 síly Varšavské smlouvy, postupně vyzbrojené i atomovými zbraněmi. Prekérní situace byla v letech 1948-1949 situace u pásem velmocí v Berlíně. Po vzniku zdi mezi západním a východním Berlínem v srpnu 1961 stály na čáře proti sobě americké a sovětské tanky – zavčas couvly. Velitelé vojsk těchto vojensko-politických seskupení občas zvedli pěst, ale vždy s vědomím možných důsledků bojových operací s použitím atomových zbraní se uklidnili, a to i v srpnu 1968 při obsazení Československa vojsky Varšav-

STŘÍPKY Z BLBÁKOVA

ského paktu.

O tom pan europoslanec Pavel Svoboda neví nebo nechce vědět. Po zrušení Varšavské smlouvy NATO zůstalo, poněvadž došlo k válkám na Balkáně a někdo musel provádět „humanitární“ ničení odpůrců napětí na Balkáně v bývalé Jugoslávii, především Srbska. A o dnešní situaci v Evropě? I když o tom komentátoři nehovoří, železná opona se posunula k hranicím Ruska po vstupu několika bývalých členských zemí Varšavské smlouvy do NATO a po zmaření plánu NATO vztyčit vlajku USA nad Sevastopolem připojením Krymu k Rusku. Ale to je jiná kapitola, o ní dále.

❑ **NATO NEMUSÍ SVOU SÍLU OKÁZAT DEMONSTROVAT.** Uvedl v Právu 18. srpna 2017 velvyslanec ČR při NATO Jiří Šedivý. V polovině září vyvrcholí cvičením Západ 2017 letošní výcviková sezóna ruských ozbrojených sil, zahrnuje všechny druhy vojsk, mobilizace záloh, zapojení jaderných schopností, demonstrace síly a schopnosti vést regionální konflikt západním směrem. Různí komentátoři vyslovují obavy, aby se situace nevrhla do skutečné konfrontace, z ruské strany záměrně vyvolaný incident, proto je tu komunikační spojení mezi nejvyššími veliteli NATO a Ruska. Jiří Šedivý připomíná Rusům, že Aliance nemá útočné plány proti Rusku, že podpora a posílení východních spojenců NATO jsou velmi uměřené ve srovnání s ruskými silami v Západním vojenském okruhu, NATO nemá zapotřebí svou připravenost a převahu teatrálně předvádět. Náš velvyslanec při NATO žije jinde. Co konvoje vozidel a vojáků USA přes naše území? A co vojáci zemí NATO, tedy i našich, v Pobaltí? A základ-

ny NATO v zemích bývalé Varšavské smlouvy. A co letecké cvičení na našem území od 23. srpna do 12. září 2017 za účasti 1300 vojáků, 400 zahraňničních, 200 aktivních záložníků, 26 letounů, 9 vrtulníků a 18 zemí. Toto cvičení navazuje na sérii mezinárodních cvičení v letech 2003-2014. V tom cvičení u nás jde i o prověrku schopností leteckých návodčích na pozemní cíle. Podle našeho velvyslance při NATO se Rusko opovažuje provádět cvičení na svém území, což ohrožuje NATO? Je třeba ho politovat!

❑ **LUTHER MĚNÍ NĚMECKO UŽ PŮL TISÍCILETÍ.** V obsáhlém článku v Právu 31. května 2017 je připomenuto přibití 95 tezí na dveře kostela ve Wittenbergu Martinem Lutherem 31. října 1517. Koncem března 2017 proběhla 3denní konference o novém výkladu luterské reformace v jejím církevně dějinném kontextu. Papež František řekl, že je třeba rozlišit a přijmout to, co bylo na reformaci kladné a oprávněné a distancovat se od chyb, které vedly k rozdělení. Ještě v nedávné době byla obdobná konference ve Vatikánu nemyslitelná, poznamenal papež a dodal, že minulost změnit nemůžeme, ale můžeme vykonat „očistu paměti“. Vyzval experty, aby zvláštní pozornost věnovali Lutherově kritice tehdejšího papežství.

❑ **LESKA A BÍDA MINIMÁLNÍ MZDY.** Je titulek článku prezidenta Hospodářské komory Vladimíra Dlouhého v Lidových novinách 23. srpna 2017. Prý to odnese venkov a jde o účelově předvolební tah, její zvýšení uškodí malým podnikatelům i samotným zaměstnancům. Z úst bývalého soudruha, jednoho z tvůrců tohoto režimu – musíme to tak dělat, aby to žádná další vláda nemohla změnit – to zní „přesvědčivě“. Měl by si zkusit žít za 10 tisíc Kč měsíčně. A nejen on, ale ti další stotisícoví měsíčně v peněženke za měsíc nejméně, kteří rozhodují o zvyšování minimální mzdy, dávky pro nezaměstnané, několika desetikorun navíc důchodcům – jaký pokřik slyšet od Kalouska, Adamové nebo Černochové, poslankyně a ještě starostky kdesi v pražské městské části, chodící s pistolí, aby někdo zvenku ji neohrozil atd. atd., hanba to poslouchat!!!

❑ **POPRVÉ OD DŮCHODCE.** Pochlubil se 63 Jan Rejžek v Lidových novinách 24. srpna 2017: od 21. srpna 2017 je státem uznán důchodce. Sebekriticky dodal, že ho děsí představa 80letého Rejžka, který v novinách mektá nesmysly. Ale ať je mektá do stovky, alespoň máme představu o přemýšlení jemu podobných autorů nesmyslů na hraně slušných mravů. **kj**

BRNĚNŠTÍ ZAHRÁDKÁŘI VYSTAVOVALI

Třidenní Podzimní výstava výpěstků ze zahrada a vinohradů v Brně a okolí se konala v září v sále pohostinství pivovaru na Starém Brně.

Dvanáct zahrádkářských osad z Brna, tři z okresu Brno - venkov a spolupracující subjekty vinařů a včelařů i Zemědělské družstvo Starý Lískovec Moravosít vystavily své okrasné dýně, kořenovou zeleninu, ovoce i hrozny, květiny a chovatelé se pochlubili expozicí včelařů. Návštěvníci tam kupovali burčák i víno, med a včelí produkty, hnojiva a postřiky, prohlíželi si zahradnické potřeby a ochutnávali ovoce i domácí slivovici. Mezi prvními hosty této zájmové přehlídky byl i místopředseda Republikové rady Českého zahrádkářského svazu **Miroslav Dvořák**, zástupce magistrátu nebo brněnský exprimátor **Roman Onderka**.

Předseda brněnské městské organizace ČZS a zároveň předseda organizace brněnských komunistů **Martin Říha** při vernisáži uvedl, že úrodu plodů a zeleniny ze zahrádek, vinné révy i chov včel poznamenaly jarní mrazíky a letošní letní sucho. Ovoce sklídili pěstitelé méně a vinaři, kterým prší až nyní do sběru hroznů, sčítají asi čtyřicetiprocentní výpadek objemu sklizně sladkých bobulek. Shodli se v tom, že překonávání rozmarů počasí je rok od roku složitější.

Místopředseda Republikové rady ČZS Dvořák pozval veřejnost na Floru Olomouc, kde je 7. říjen vyhrazen zahrádkářům, aby zde oslavili 60. výročí trvání svého ČZS. Exprimátor Onderka ocenil zájmovou práci lidí v zahrádkách v Brně i na Brněnsku

Exprimátor Roman Onderka je také zahrádkář a vinař v kopcích na Svitavsku.

Martin Říha (vlevo) a Miroslav Dvořák.

a doplnil, že na své chalupě na Svitavsku zkouší pěstovat 30 hlav stolní révy vinné na hrozny ke konzumu. Sadbu má od šlechtitelů k ověření, zdali i tam, kde bylo v zimě mínus 25 stupňů, se dá réva vůbec pěstovat. S případnou úrodou se prý příště pochlubí.

Václav Žalud (text i foto)

★ ŠLI PŘED NÁMI

Josef Boleslav Pecka – 120. výročí smrti

V Chicagu zemřel 25. července 1897 jeden z největších průkopníků socialismu u nás, organizátor mnoha stávek a demonstrací dělníků, referent na jejich schůzích, novinář píšící do všech tehdy vycházejících socialistických tisků, aktivní účastník ustavujícího sjezdu sociální demokracie 7. dubna 1878 v Praze-Břevnově. Všude, kde působil, byl policií pronásledován. V červnu 1885 odjel i s matkou do USA. Ale i tam po událostech v roce 1886 neměl možnost vydávat dělnický noviny.

J. B. Pecka se narodil 19. září 1849 v Praze v dělnické rodině. Po obecné škole odešel pracovat do továrny textilní výroby na Smíchově. A po krátké době odešel pracovat do slévárny. Osvojil si značné znalosti z historie, sociálních učení, národního hospodářství, ovládl němčinu a francouzštinu. Již v roce 1869 v listě *Dělník* začal propagovat ideje socialismu, v almanachu *Ruch* uveřejňoval básně vlasteneckého obsahu. Pecka chápal smysl a význam bojů dělnictva jako důsledek obecně lidského historického vývoje, požadoval, aby dělníci hájili své každodenní zájmy a aby též rozhodovali o věcech národa a státu a neponechávali rozhodování o nich na tehdejších vládnoucích vrstvách. Zdůrazňoval potřebu organizovat dělnictvo v samostatnou stranu, všeobecného volebního práva, svobody spolčování, shromažďová-

ní a tisku jako předpokladů dosažení socialistického programu. Pecka má zásluhy na tom, že do myslí dělníků vnesl ideje socialismu. Po celý svůj život aktivně usiloval o lepší životní i pracovní podmínky dělnictva. Mnohé z jeho myšlenek i praktické činnosti neztratilo platnost v době, kdy došlo k návratu do kapitalismu u nás.

Rudolf Filip – 75. výročí úmrtí

Narodil se 9. září 1890 v Kutné Hoře v rodině dělníka v cukrovaru. Po absolvování učitelského ústavu působil jako učitel na jižní Moravě. Po zajetí v roce 1916 vstoupil do čs. legií v Rusku, později přešel do Rudé armády a působil jako politický komisař na jihovýchodní frontě. Po návratu do vlasti byl jako aktivní účastník prosincové generální stávky v roce 1920 zatčen a odsouzen na dva a půl roku do vězení. Učitelské povolání pro něho skončilo. Stal se krajským tajemníkem hodonínské župy KSČ. Na II. sjezdu KSČ byl zvolen za člena ÚV KSČ a jako jeho instruktor působil na Olomoucku, Jihlavsku a Ostravsku. Po 15. březnu 1939 byl několikrát zatčen, ale pro nedostatek důkazů byl propuštěn. V ilegální činnosti pokračoval. 8. května 1942 byl znovu zatčen a vyslýchán v Brně. Jeho život skončil 13. října 1942 v osvětlemské plynové komoře.

Karel Janiš

Petr FILIPENSKÝ – významná osobnost našeho lékařství

Primář urologického oddělení ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně pětáctičetiletý MUDr. Petr Filipenský, PhD. se svému oboru věnuje s láskou, o čemž svědčí i jeho více než 30 publikovaných odborných prací, přičemž na dalších více než 40 se podílel jako spoluautor.

Před pěti roky převzal toto oddělení, patřící k vyhledávaným centrům operační uroonkologie a rozvíjejícím robotickou a počítačově asistovanou chirurgii, po primáři MUDr. Arne Rovným, PhD., odhodlán stát se důstojným pokračovatelem tradic, které tam budovali zakladatel Karel Neuwirt a jeho následovníci Karel Uhlíř, František Vrubel, Miloš Strmiska, František Rovný a Arne Rovný. Po svém předchůdci přebíral pracoviště s moderním vybavením pro urologickou diagnostiku. Rozšířilo původní nosný program uroonkologický o program komplexního řešení a léčby litiázy.

Ve své doktorandské dizertační práci se Filipenský zabýval limity radikální prostatektomie a novými možnostmi predikce průběhu onemocnění pomocí umělých neuronových sítí. Dále se věnuje problematice léčby pokročilého karcinomu prostaty. Karcinom prostaty, představující závažné riziko pro muže, je nejčastějším nádorem u dospělých mužů a druhou nejčastější příčinou jejich úmrtí na malignitu. Právě proto urologové doporučují pacientům starším 50 let každoroční testování odběrem vzorku krve na prostatický specifický antigen. U nemocných, kteří mají dědičnou zátěž karcinomem prostaty, dokonce již od 40. roku věku. Hladina prostatického specifického antigenu v krvi napomáhá odlišit zhoubné a nezhoubné onemocnění prostaty.

Předmětem Filipenského zájmu je vedle konvenční otevřené radikální prostatektomie i miniinvasivní laparoskopická prostatektomie. Z celkového počtu více než 1300 operací prostaty pro rakovinu uskutečnil úspěšně přes 300 výkonů právě touto robotickou metodou, za jejíž největší výhody pokládá výrazně menší pooperační bolesti pacienta, rychlejší rekonvalescenci, o více než polovinu kratší hospitalizaci a dřívejší návrat do práce. Uplatnění má i při operacích na ledvinách a horních močových cestách. Širšímu prosazení robotických výkonů brání v současné době především vyšší náklady.

Zkušenosti sbíral Filipenský také v zahraničí. Pracovně byl opakovaně v USA – v New Jersey v Hackensack University Hospital, v New Yorku v Memorial Sloan Kettering Cancer Center, v Los Angeles na University of California Irvine, v Miami a Denveru. Zajímal se hlavně o problematiku operační léčby karcinomu prostaty a miniinvasivní urologii. V USA dokonce zpopularizoval novou techniku anastomózy tzv. pokračujícím stehem při radikální prostatektomii, kterou jeho američtí kolegové od něho převzali a používají ji při tomto výkonu. Nyní tuto techniku začala používat i skupina lékařů z Japonska.

Filipenský je členem České společnosti robotické chirurgie, České urologické společnosti a Evropské urologické asociace. V současné době působí pedagogicky na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity i na urologické klinice ve Fakultní nemocnici v Bohunicích, kde se věnuje pregraduální výuce studentů. Ordnuje rovněž v urologické ambulanci Polikliniky Nové Modřice. Zdůrazňuje, že čeští lékaři nestojí na barikádě, ale požadují jen slušný standard za odpracované hodiny, za soustavné celoživotní vzdělávání, za to, že každý den nechávají za sebou zachráněné lidské životy.

V loňském roce vyvrcholily moje několikaleté zdravotní problémy. Měl jsem štěstí, že při jejich řešení sehrál svou úlohu právě primář urologického oddělení Nemocnice u sv. Anny MUDr. Petr Filipenský. Po zjištění příčin mých problémů a po všech potřebných vyšetřeních přistoupil k operativnímu zákroku. Každým dnem při vizitách sledoval můj pooperační stav z hledisek vysoké odbornosti primáře i vstřícného lidského přístupu. Mohu potvrdit, že k těmto přístupům k pacientům vede i další personál oddělení – lékaře i zdravotní sestry a další potřebné pracovníce. Následné kontroly na ambulanci potvrdily, že rozhodnutí primáře bylo správné, zdravotní problémy urologického charakteru ustaly.

Jsem rád, že své zkušenosti předává pan primář Filipenský svým kolegům u nás doma i v zahraničí.

Veliké díky, pane primáři!

PhDr. Karel JANIŠ

Cenu kraje letos získá celkem 10 osobností

O udělení letošních Cen Jihomoravského kraje rozhodli krajští zastupitelé na svém zasedání 21. září 2017. Slavnostní předání Ceny Jihomoravského kraje se uskuteční 6. listopadu 2017 v sále konventu Milosrdných bratří v Brně.

Cena Jihomoravského kraje je ocenění, kterým Zastupitelstvo Jihomoravského kraje oceňuje vynikající zásluhy o rozvoj Jihomoravského kraje, hrdinské a jiné výjimečné činy osobností, které se na území kraje narodily, žijí nebo jsou s ním spojeny svým působením, jejichž život, dílo, činnost nebo jednání výrazným způsobem reprezentuje v určité oblasti Jihomoravský kraj a přispívá k jeho věhlasu a dobrému jménu, a které svými morálními kvalitami můžou být příkladem. Cena se uděluje od roku 2004, po rozhodnutí krajského zastupitelstva. K jejím držitelům patří mj. Hana Zejdová (v roce 2004), Karel Kašpárek (v roce 2005), Yveta Hlaváčová (v roce 2006), Jiří Netík (v roce 2007), David Kostecký (v roce 2008), Jiří Škrla (v roce 2009), Václav Věžník (v roce 2010), Alena Štěpánková Veselá (v roce 2011), Jožka Černý, Zdeněk Rotrekl a Miroslava Knapková v roce 2012, sourozenci Hana a Petr Ulrychovi i Jan Smolík v roce 2013, Armin Delong v roce 2014, Emil Boček v roce 2015, v loňském roce pak například in memoriam František Hřebačka (Fanoš Mikulecký).

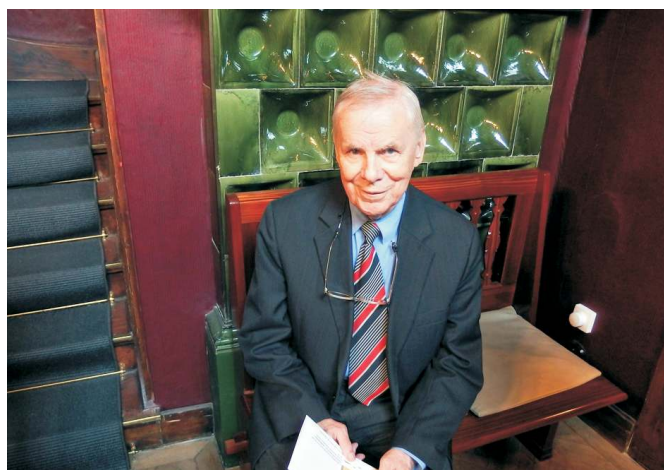
Zastupitelstvo Jihomoravského kraje udělilo Cenu Jihomoravského kraje v roce 2017 následujícím osobnostem za přínos v těchto oblastech: za hrdinský čin Bohumil Robeš, za práci s mládeží Vilém Koutník a Ladislav Černý, za činnost, která výrazným způsobem reprezentuje Jihomoravský kraj Zdeněk

Doležel, Miroslav Kasáček, Jaromír Hanák, Zdeněk Novák a Bohumil Hlaváček, za přínos v oblasti umění Mojmir Bártek a za přínos v oblasti sportu Miroslav Jandásek.

Redakce ECHO s mimořádným potěšením kvituje, že mezi oceněné patří i její spolupracovník, dlouholetý emeritní vedoucí redaktor ČTK v Brně, který nedávno oslavil své 83 narozeniny.

Blahopřejeme k životnímu jubileu i prestižnímu ocenění a přejeme dobré zdraví a „ostrý novinářský brk!“

Tibor DÁVID

aneb co přináší brněnská kulturní scéna na začátku sezóny

Janáčkova opera na scéně Reduty premiérovala (15. IX.) v režii Jiřího Adámka na hudbu Michala Nejtka operu o 7 obzích Pravidla slušného chování v moderní společnosti. Předlohou režisérovi a současně scénáristovi byla stejnojmenná hra Jeana - Luca Lagarce podle souhrnu pravidel etikety z roku 1893. Autorka Pravidel, baronka Staffe, mapuje život člověka od narození po smrt. V Lagarceově monodramatu přednáší herečka text Pravidel, v opeře je to pěvecký kvartet doprovázený komorním orchestrem, řízený zkušeným Pavlem Šnajdrem. V Lagarceově hře se jedná o ironizaci tzv. střední vrstvy. Striktním dodržováním pravidel noblesy oblige se zbohatlý bourgeois pokoušel přiřadit k aristokracii. Stačí vzpomenout po roce 1990 medializovaného guru společenského chování Ladislava Špačka. Nejtka opera to řeší kontrastní symbolikou, ne vždy zcela srozumitelnou, na scéně a s kostýmy stylizovanými do superrealismu 2. poloviny 50. let 20. století, kvetoucím v USA i v tehdejší SSSR. Výsledný dojem ze světové premiéry postrádá společensko-kritické ostří Lagarce a převládá efemélnost lidské existence, ať se člověk řídí pravidly noblesy oblige, nebo ne.

Mahenovo divadlo premiérovalo (22. IX.) hru U Kočičí bažiny irské dramatičky Mariny Carr. Autorka, ročník 1964, píše lehce, má za sebou 16 divadelních her a nezapře irskou tradici osudových příběhů, napodobujících antiku, jíž se inspirovala i v této hře s podtitulem Irská Médea. V rodině měla silné literární zázemí, její otec psal divadelní hry, matka básně v keltském duchu. Když spolužačka zemřela, její matka, spolužačka viděla i se svým otcem bludičku. Studovala angličtinu a filozofii na University College of Dublin. Prosadila se trojicí her zasazených do venkovských reálií rodného hrabství Offaly, z nichž poslední mají možnost vidět Brňané v režii Martina Františáka. Brněnskou inscenaci mohou srovnat s Čičvákovou inscenací v Činoherním klubu, jež měla derniéru v roce 2012.

Městské divadlo na Činoherní scéně premiérovala (16. IX.) hru René Levinského Dotkni se vesmíru a pokračuj. Geneze autora je stejně zajímavá jako u Ferdinanda von Schiracha. Rodák ze Saska, původním jménem Pravoslav Oelsnitz, syn sládky z Broumova, se s matkou přestěhoval do východočeské vsi Levínská Olešnice. Matka mu v jedenácti letech, roku 1977, změnila jméno na René Levinský. Jeho život šel dvěma cestami. Vystudoval teoretickou fyziku na ČVUT v Praze a získal doktorát z teoretické ekonomie na Karlově univerzitě. Šest let přednášel na Univerzitě Alberta Ludwiga ve Freiburgu a byl zástupcem ředitele výzkumného oddělení Ekonomie strategických vztahů Ústavu Maxe Plancka v Jeně. Jako dramatik začal roku 1988 v Hradci Králové a napsal 13 divadelních her pro dospělé. Pod jménem svého otce Šimon Olivětín napsal 6 loutkových her pro děti. Jeho dvě hry Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou a Harila byly zfilmovány Pavlem Göblem. Po loňské premiéře v pražském Národním divadle uvede režisérka Hana Burešová brněnskou verzi, zasazenou do brněnských vědeckých ústavů, restaurací a do parku pod Špilberkem. Autor žije v pražské rezidenční čtvrti Rokytka a divadelníkem je o víkendech. Téma hry je sci fi z oboru biochemické a molekulární biologie. Ve skutečnosti se jedná o ironickou zprávu o stavu naší vědy, kde zasvěcený divák najde vše, medializovaného popularizátora astronomie, spěchajícího na mši k jezuitům, emeritního ministra obrany, pozdějšího astrologa atd. Nelze než hru plně doporučit.

Divadlo Husa na provázku premiéruje (13. X.) Triptych z pera scénaristy a režiséra Jana Antonína Pitínského, zaštiťu-

jícího se inspirací řadou velkých jmen jako Brecht, Bresson a Kosztolányi, přičemž zcela na začátku stojí tři Pucciniho operní aktovky, uváděné pod společným jménem Trittico. Dle anotace inscenace se jedná o tři příběhy matky, služky a pan-ny, ve třech různých historických obdobích, totality, demokracie a středověku. V opeře je nosným prvkem hudba. Je otázka jak by na činoherní zpracování reagoval Puccini, o dalších autorech, inspiračních vzorech nemluvě.

HaDivadlo uvádí (28. X.) pohybové divadlo z dílny tanečnice, choreografa, režiséra, a pedagoga JAMU Pierre Nadauda. Titul La Part des Choses - Více brzy evokuje francouzský film režiséra Bernarda Dartigues s tematikou těžkého života francouzského zemědělce v kraji Forêt des Landes v Gaskoni na jihozápadě Francie. Gaskoňsko zpopularizoval Alexander Dumas starší a bude zajímavé jakou inspirací je pro Pierre Nadauda, jehož vynalézavý klaunský opus v Divadle na Orlí měl úspěch.

Divadlo - Polárka premiéruje (28. X.) divadelní přepis příběhu dvou reprezentantů odlišných kultur Entšpígla a Nasredina. Oba spojuje humor a boj s mocí. Entšpíglův hrozí občas smrt, Nasredin může v lepším případě přijít o hlavu, pokud nebude naražen na kůl. Zajímavá bude interpretace autorů určená dětem. Zda multikulturní, nebo objektivně zaznamenaná rozdílnost kultur.

Divadlo Radost uvedlo (29. IX.) v premiéře inscenaci pro nejmenší Budulínky z hudbyky. Autor divadelní úpravy režisér a autor hudby využívá svého vzdělání oboru kompozice na JAMU jako Gesamtkunstwerk - souhrnné či integrální umění zaměřené na nejvnímavější segment publika.

Filharmonie Brno uvádí (6. - 28. X.) Mezinárodní hudební festival Moravský podzim přivede do původního koncertního sálu kde probíhaly orchestrální koncerty na Stadion v zahajovacím večeru nazvaném Ve jménu revoluce klavíristu Steffena Schleiermachers a hlavního hostujícího dirigenta Symfonického orchestru BBC Scottish Ilana Volkova. V podání Filharmonie Brno zazní Klavírní koncert č. 1 Alexandra Mosolova. Skladatel svým životem opisoval dějiny sovětského Ruska. Narozen roku 1900 jako syn zpěvačky moskevského Velkého divadla od dětství jazykově vybaven provází matku hostující v evropských metropolích. Jako sedmnáctiletý je Leninovým kurýrem, vstupuje do Rudé armády v bojích na Ukrajině a v Polsku je vyznamenán předchůdcem řádu Rudé hvězdy, utrpí granátový šok a je 1921 z armády propuštěn. Po studiu kompozice na moskevské konzervatoři u Reinholda Gliery zaznamenává úspěch ve 20. letech skladbou Slévárna, aby po obvinění z formalismu a kontrarevoluce byl odsouzen 1937 na 8 let do gulagu. Po zásahu Kalinina je po 8 měsících propuštěn s podmínkou 5 let vyhnanství, aby se mohl věnovat tádžickému a kirgizskému folkloru a další skladatelské činnosti až do své smrti v roce 1973. Tituly dalších koncertů jsou (8. X.) Ruský futurismus a česká avantgarda, (15. X.) Pocta futurismu - rekonstrukce první futuristické opery Vítězství nad sluncem, (21. X.) Symfonie sirén Arsenije Avraamova původně realizovaná roku 1922 v Baku za účasti kaspické námořní flotily, dělostřelectva, vojenských pluků včetně dechovek, nákladáků, hydroplánů, píšťal parních lokomotiv, konzervatoristů, profesionálních hudebníků, velkých smíšených, mužských, ženských i dětských sborů za řízení autora pomocí praporů z vysoké věže. Pokud to čtenáři připomíná Čajkovského Solanel nemýlí se. Při openair provedení Solanelu v roce 1945 zněly všechny brněnské zvony, dělostřelecké salvy i kulomety. Symfonie sirén zazní ve skromnějším provedení v paviilonu A i jeho okolí na brněnském výstavišti.

/V-zh/

Moravské zemské muzeum v Anthroposu vystavuje do 31. XII. mimořádně pojatou výstavu nazvanou Neandrtálci. Samo téma je atraktivní. Jedná se o našeho předka starého 250 až 130 tisíc let. Neseme v sobě 4–6% jeho genů a vytvářejí nám mimo jiné imunitu proti virům. Není se co divit. Prožili mindelsko-elsterský glaciál, kdy čelo skandinávského ledovce sahalo až do českých pohraničních hor, následující oteplení dob meziledových včetně dvou dalších dob ledových. Za mimořádně tvrdých podmínek obhájili svou existenci a chovali se nesmírně vynalézávě, i když jejich nástroje jsou jednoduché a nezanechali obrazové galerie jako homo sapiens. Při každém lovu nesli kůži na trh, obzvlášť proti medvědům, velkým kočkovitým šelmám a srstnatým nosořočkům. Po celé 20. století se lovila velká zvěř velkorážními puškami. Neandrtálci měli jen dlouhý klacek zaostřený v ohni – oštěp. Starali se o invalidy, staré, nemocné a mrtvé pietně pochovávali pokryté květy. Na výstavě jsou poprvé vystaveny evropské unikáty – nedávno identifikované retušéry z mamutích klů nalezené pouze u nás a jinak nikde v Evropě nebo světový unikát – trvertinový výlitek mozkoviny neandrtálce z Gánovců. Retušéry sloužily k vylamování pilky na břitvu kamených nástrojů. I naše ocelové nástroje mají při optickém zvětšení na břitvu pilku, jinak by neřezaly. V Gánovcích u Popradu možná spadl neandrtálec do horkého zřídla náhodou, možná se tam léčil a utopil, možná ho tam pietně pochovali, aby ani po smrti netrpěl revmatismem a dalšími chorobami, jež máme s ním společné. Před 30 tisíci lety zmizeli. Nastupuje náš druh a nová migrace často nese zánik domácích. Možná byli vyhubeni fyzicky, nebo loveckou konkurencí, nebo chorobami, stejně jako indiány hubily neštovice. Zůstaly jen trojrozměrné rekonstrukce k vidění na výstavě a aktuální memento, být staré jako člověk.

Technické muzeum Brno uvádí novou dlouhodobou výstavu **Mechanismy Karla Šebely**, kde znovu představuje mimořádnou osobnost mechanika, konstruktéra, vynálezce a hodináře. Původně vídeňský Čech ročník 1912 strávil dětství v Bučovicích, ve Slavkově u Brna se vyučil elektromechanikem a v Rousínově nastoupil do firmy Jelínek – výroba fyzikálních přístrojů a radio-přístrojů. Po druhé světové válce se osamostatnil jako výrobce elektrických přístrojů a hraček v Brně. Po uzavření podniku v roce 1950, byl zaměstnán až do důchodu jako vývojový pracovník Ústavu přístrojové techniky v Brně, kde úzce spolupracoval se zakladatelem elektronové mikroskopie profesorem Arminem Delonem a podílel se i na konstrukci umělého srdce pro zakladatele kardiologie profesora Jana Navrátila. Šebelova dílna ve zbouraném domě na Úvoze v 50. letech byla v očích pisatele těchto řádků-odrostlého kluka-rájem. Ve skleněné skříňce malý Mozart hrál na klavír, jeho sestra Nanerl tančila a otec Leopold jim taktoval. Heronova báhna pod plamenem kahanu vyfukovala páru a otáčela se, model poslední vyrobené československé parní lokomotivy 477.0 zvané Papoušek nejen jezdil, ale po nasypání drčené kalafuny do komína táhl za sebou vagony i voňavý dým. V průřezu dolem-dvoumetrové výšky-jezdil důlní vláček, horníci rubali, nakládali uhlí, dřevili chodby a další pohyblivé zázraky skrývala jeho dílna jako Aladinova jeskyně. Po likvidaci dílny se

až do jeho smrti v roce 2002 stala dalším domovem jeho mechanických zázraků obytná chata na přehradě. V současné době je většina pohyblivých modelů, dioramat, jako Mozart, modelů elektrických motorů, hodin a dalších exponátů již součástí sbírek Technického muzea v Brně.

Na výstavě TMB uvidí návštěvník Mozarta, další dioramata i funkční staroměstský orloj v měřítku 1 : 10 který v každou celou hodinu stejně jako originál v Praze, odbije, otevře okénka s apoteoly a nakonec zakokrhá kohout a smrtka zatahá za zvonek.

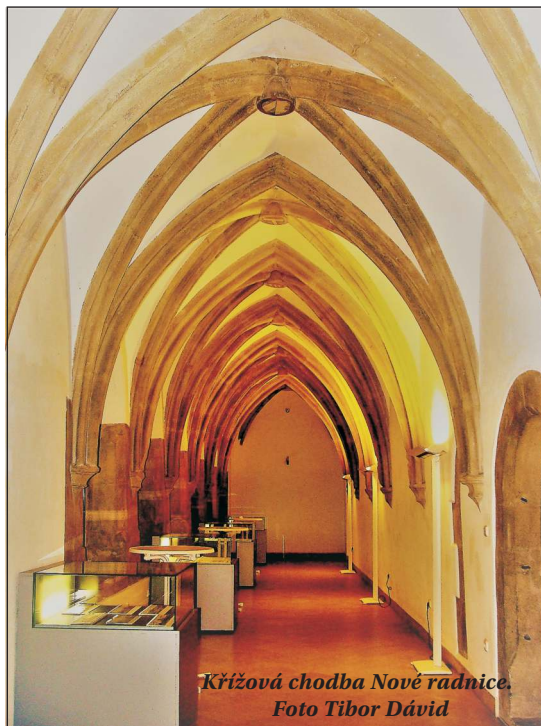
Science centrum Vida se pokouší konkurovat TMB novou výstavou Cirkus Mechanikus. Přinese do konce kalendářního roku britský humor a nostalgii po době, kdy Británie vládla nad vodami oceánů. Jde o repliky viktoriánských ručně vyrobených mechanických loutek a automatů ze sbírky Sarah Alexanderové a její dcery Sue Jacksonové. Základem sbírky byly loutky a strojky, vzniklé pro malý obchůdek Sue Jacksonové s řemeslnými výrobky v Cornwallu. Měly u zákazníků takový úspěch, že byly předváděny v londýnské čtvrti vyšší střední vrstvy Covent Garden. Kurátorky rozšířily výstavu o historické mechanické hračky a objekty z holandského muzea vědy a lékařství Museum Boerhaave. Vznikla tak výstava v cirkusovém stylu, cestující po celé Evropě, USA, jižní Asii, Austrálii, Číně a Izraeli. Po dvacetileté pouti dorazila poprvé do ČR, do Brna, do Vidy.

Muzeum města Brna na Špilberku v září uvádělo výstavu Jiřiny Žertové nazvanou Vrstvení. Jedna z našich nejvýznamnějších sklářských umělekyní 2. poloviny 20. století studovala na Vysoké škole umělecko-průmyslové v ateliéru monumentální malby

a skla u profesora Josefa Kaplického, otce jejího generačního druhu architekta Jana Kaplického. Jejím spolužákem byla velká jména uměleckého sklářství René Roubíček, Vladimír Kopecký, Stanislav Libenský nebo Václav Cigler. Zažila a ve své tvorbě refletovala slavnou dobu československého hutnického a fukového skla ve sklárnách dnes zaniklých, např. ve Škrdlovicích. Na výstavě prezentuje další fázi své tvorby-vrstvené barvené tabulové sklo ve tvaru sférických objektů jako barevné koule, krychle nebo dynamické shluky barev, zamrzlé v tabulích skla. Špilberk tak pokračuje v linii exkluzivních sklářských výstav, které nemají v Brně obdoby. Nahrazuje tak závažnou mezeru v dramaturgii brněnských výstavních institucí, např. Moravské galerie, jež by se měly věnovat sklářské tvorbě a jejichž depozitáře touto tvorbou z minulých století i z nedávné současnosti přetékají, aniž ji má návštěvník možnost vidět.

Do října byla k vidění výstava sochaře a grafika Radka Kratiny, zakladatele Klubu konkréťtů v roce 1967, představitelů proudu navazujícího na meziválečnou avantgardu – domácí Devětsil, německý Bauhaus nebo nizozemský De Stijl, minimalismus, op-art a kinetismus. Pamětník se zasní nad jeho díly z 50. let, kdy navrhoval barevné textilie včetně Panneau pro československý pavilon na EXPO '58 v Bruselu, pohyblivé dřevěné hračky nebo papírové kostky z vystřihovánek. Od fotografií krásných modelek 50. let oblečených v šatech, navrhovaných jeho manželkou z textilií potištěných Kratinovým vzorem, může pamětník přejít do 70. let, kdy tvořil variabilní reliéfy ve stylu op art.

/V-zh/

Křížová chodba Nové radnice.
Foto Tibor Dávid

Folklorní legenda Milan Holzapfel pětadesátiletý

Mezi pětadesátníky se zařadil už 30. července violový kontráš a zpěvák Milan Holzapfel, který svůj život spojil v roce 1950 s brněnským Valašským krúžkem, s jeho folklorním souborem a cimbalovou muzikou. Do krúžku přišel jako tanečník. Po základní vojenské službě a účinkování v armádních souborech Vítězná křídla a Turbína se do krúžku vrátil a když časem chyběl cimbalové muzice jeden houslista, stal se i muzikantem. Na housle uměl hrát a tak byl houslovým a později violovým kontrášem a sólovým zpěvákem. Má za sebou i dlouholeté působení v souboru Brněnští gajdoši, v Brněnském Valášku a v Jánošíčku. S pěti z výše uvedených souborů se představil i ve Strážnici, kde se také seznámil se slavným primášem Slávkem Volavým. Poprvé to bylo v roce 1953 s Vítěznými křídly v amfiteátru Zámek. Právě na tento ročník strážnického mezinárodního folklorního festivalu, který tenkrát nesl skromný název Přehlídka souborů lidových písní a tanců, dodnes nejraději vzpomíná. Na jedné z dalších návštěv Strážnice se mu podařilo pořídit krásný barevný diapozitiv s rozesmátým Slávkem. Daroval ho Národnímu ústavu lidové kultury.

Milan zná a měl ve svém repertoáru na 300 písní. Můžete mi věřit, protože se s ním znám od roku 1981, kdy jsem se stal členem výboru Valašského krúžku a poprvé vedl tento vynikající soubor na zahraniční turné do Belgie a Holandska, zahrnující úspěšná vystoupení na mezinárodních folklorních festivalech v Jambes - Namuru a Mechelenu i návštěvu hrobu učitele národů Jana Ámose Komenského v Naardenu. Byl jsem svědkem Mi-

lanových úspěšných vystoupení na folklorních festivalech a slavnostech také v Anglii, Itálii a Rakousku. O těch následujících ze sklonku osmdesátých a začátku devadesátých let ve Francii, Norsku, Španělsku a znovu v Itálii, Německu, Rakousku a Belgii jsem se dočetl v kronice krúžku.

V roce 1955 se Milan oženil s Mařenkou, s níž se poznal v krúžku a žil s ní až do jejího skonu v roce 1982. Jejich syn Milan junior, letos pětadesátiletý, nepadl daleko od stromu. Stal se platným kontrášem i kontrabasistou, což mohl potvrdit jak Valašský krúžek, tak Rozmarýn. Otec však nepečoval jen o hudební výchovu svého jediného potomka. V dětských cimbalovkách Brněnského Valášku a Jánošíčku se věnoval vzdělávání mladých houslistů, kontrabasistů, cimbalistů i dudáků. Vyučený cukrář, který byl i zlepšovatelem a zůstal věrný svému řemeslu až do důchodu, je také vynikajícím fotografem. Archivuje více než 8500 negativů, zobrazujících historii Valašského krúžku, a další tisíce snímků dokládajících dění v jiných folklorních souborech. Hotových fotografií má asi 7000. Se soubory absolvoval přes 3000 vystoupení po celé republice i v zahraničí. Vydával rovněž občasník Jalovec.

Vzpomínám, že před pěti roky si Milan denně čtyřikrát píchal inzulin a spolykal 24 prášků. S věkem přibývá zdravotních problémů. V listopadu 2015 mu voperovali kardiostimulátor. Posteskl si mi, že jeho srdce pracuje jen na 35 %. Pokud jde o zdraví, lépe už bylo. Víím o tom své. Jsem jen o dva roky mladší.

Bohumil Hlaváček

Dotkni se vesmíru a pokračuj

Komedie o stvoření a pokušení s názvem „Dotkni se vesmíru a pokračuj“ od René Levínského měla premiéru 16. a 17. září na Činoherní scéně Městského divadla v Brně.

Autor R. Levínský, občanským povoláním vědec - teoretický fyzik, napsal pro brněnské herce už několik inscenací. Jím pak pobuřovali Jiráskův Hronov, Šrámkův Písek a jiné divadelní přehlídky např. ve Zlíně, Šumperku či Karlových Varech. Na svém kontě má Levínský 13 dramatických textů a pod pseudonymy píše hry pro děti. Jeho díla navazují jedno na druhé.

„Když se o úplných nesmyslech hovoří vědecky, lidé tomu věří, i když tomu nerozumí. Pak koupí třeba i záměrně hodně překroucený návod na prázdné krabici,“ řekl fyzik, dramatik, zahrádkář a kdovíco ještě René Levínský. Jeho hra se odvíjí na brněnských vědeckých ústavech, v brněnských restauracích a své velké finále má v parku pod Špilberkem. Divadelní postava Bohumil Plánovský z Akademie věd ČR ve hře objeví mechanismus nového druhu a podstatu evoluce. Jeho přítel Adam Šmíd pak Plánovským objevený genom analyzuje jako matematický lingvista. V posloupnosti dvaceti písmen, které prý kódují aminokyseliny, hledá nějaký vzkaz od bytosti či bytostí, které nás stvořily, pokud vůbec nějaké stvoření bylo. Vědecky pojednává o nesmyslech a ptá se: „Můžeme či smíme lidský genom modifikovat a stvořit tzv. nového lepšího člověka? Kdo je vyvolen, aby vyzval lidstvo na novou cestu? Je to hra o světě vědy a pavědy, spolku Sisyfos, o cestě z vrcholu na samé dno,“ sdělil Levínský. Odkojen vědou i absurdní komedií kombinuje genetiku s jedinečným smyslem pro češtinu.

Hru nastudovala s brněnskými herci Hana Burešová, dramaturgii má Štěpán Otčenášek. Levínský uplatnil ve hře autentická jména vinařů z družstevní vinice v Praze, které je také členem.

Všechny postavy ozdobil akademickými tituly. Dílo je psané zvláštním neučesaným jazykem tak, jak lidé v pouličním hovoru skutečně mluví. „Poslední čtyři moje hry byly o vědě, takže teď píšu inscenaci o něčem jiném, konkrétně pro Národní divadlo v Brně,“ uzavřel autor.

(vž)

Oslavy 200. výročí založení MZM vyvrcholily v sobotu 9. září celodenním programem pro veřejnost na Zelném trhu. Zábavnou formou se představila všechna oddělení muzea. Zároveň byl do všech objektů MZM vstup zdarma. Večer navázala vernisáž výstavy „Chvála sběratelství“ v Dietrichsteinském paláci a slavnostní koncert na Biskupském dvoře.

Foto: Tibor DÁVID

Naši podzimní jubilanti

- 1.10. Jiřina KALINOVÁ, 84 let, ZO 0309,
Marie SUSÍKOVÁ, 70 let, ZO 0505;
- 5.10. Josef ORÁLEK, 80 let, ZO 2710;
- 6.10. Jiří ZEMAN, 58 let, ZO 3023;
- 8.10. Miroslav DUŠEK, 94 let, ZO 0600,
Adrián Klapetek, 42 let, ZO 3023,
Ladislav BÝČEK, 73 let, ZO 2101;
- 9.10. Ludmila FRKALOVÁ, 82 let, LKŽ,
Zora HRUBÁ, 60 let, MO 1101, Petr
PAVLÍČEK, 69 let, MO 1401, Jarmi-
la NORKOVÁ, 80 let, ZO 3003;
- 11.10. Emiliána VÍŠKOVÁ, 85 let, ZO 0305,
Ladislav KOBZA, 73 let, MO 1401;
- 12.10. Václav POSPÍŠIL, 88 let, ZO 0309;
- 14.10. Milena VEJROSTOVÁ, 90 let, ZO
0313;
- 15.10. Františka DVOŘÁKOVÁ, 86 let, ZO
0305, Julius VUKUŠIČ, 75 let, ZO
0309;
- 16.10. Milada KOSTELNÍKOVÁ, 89 let, ZO
0600;
- 17.10. Marie KOLAŘÍKOVÁ, 82 let, LKŽ;
- 18.10. Alena ČÍPOVÁ, 71 let, LKŽ;
- 19.10. Růžena KLUSTOVÁ, 86 let, ZO
0505, Jaroslav SEDLÁČEK, 84 let,
MO 1401;
- 20.10. Marie TRAVĚNCOVÁ, 78 let, ZO
0505, Lubomír MLEJNEK, 76 let,
ZO 0502;
- 22.10. Jana KUBOVÁ, 85 let, ZO 0305;
- 24.10. Emil OPRŠAL, 80 let, ZO 0309, Lud-
mila CHRASTILOVÁ, 78 let, Jaro-
slava VOJTOVÁ, 65 let, obě 1101;
- 25.10. Bohumila SEDLÁČKOVÁ, 85 let,
ZO 1503, Jiří TOMÁNEK, 64 let, ZO
3023;
- 28.10. Dobromila KRAJCAROVÁ, 88 let,
ZO 0309, Anna KŘEMELOVÁ, 85
let, Anna SLEZÁKOVÁ, 81 let, obě
LKŽ, František BOUŠEK, 93 let, MO
1101, Narcis ČAPKA, 86 let, MO
1101;
- 29.10. Naděžda MIŠUSTOVÁ, 84 let,
ZO 2301;
- 31.10. Věra BUDÍNOVÁ, 77 let, ZO 0305,
Drahlava FÜRLOVÁ, 69 let, MO
1101.

Všem našim oslavencům děkujeme za práci pro sociálně spravedlivou společnost a do dalších let přejeme pevné zdraví a mnoho spokojenosti v životě! ZO, MO KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce ECHO.

did

Žije v našich vzpomínkách

Před 20 lety – v říjnu 1997 – vydechl naposledy dlouholetý člen ÚV KSČ a vedoucí tajemník Jihomoravského krajského výboru KSČ soudruh Karel Neubert.

Vždy se pečlivě připravoval na zasedání stranických orgánů na úrovni ústřední a krajské i ve Sněmovně lidu Federálního shromáždění, jejímž byl též členem. Velmi si vážil svých spolupracovníků v JmKV KSČ a nevynechal příležitost popřát jim pokud možno osobně k jejich životnímu jubileu i sdílet s nimi i další radostné i bohužel smutné události v jejich životě.

Byl jsem svědkem jeho snahy pomoci oddálit příchod oné obávané osoby s kosou v případě nemoci tajemníka JmKV KSČ soudruha Aloise Šebestíka. Byl podle jeho časových možností pravidelným účastníkem zahájení výstav v někdejšímu Muzeu dělnického hnutí v Brně. Velmi důkladně se vždy seznamoval s minulostí našeho i mezinárodního dělnického hnutí a KSČ a aktivně si připomínal a doplňoval své velké znalosti o osobnostech a událostech hnutí poznatky předkládanými na výstavách. V tom byl velmi dobrým příkladem pro návštěvníky uvedených výstav.

V paměti a vzpomínkách žije soudruh Karel Neubert jako příkladný člen a funkcionář naší strany, jako skromný a dobrý člověk ochotný vždy radou i skutkem pomáhat každému v jeho problémech.

Karel Janiš

50 domů s pečovatelskou službou

Padesátý dům s pečovatelskou službou na území Brna otevřeli na křižovatce ulic Mlýnské a Čechyňské. Celkový počet lůžek se v nich s tímto přírůstkem kapacity zvětšil z 990 na 1012 klientů.

Jubilejní novostavba obsahuje 20 bytů, z toho čtyři bezbariérové. Standard svého vybavení má vyšší, než mají podobné domy např. ve Vídni. Každý byt má kromě obvyklé výbavy i vlastní ložnici, balkon nebo terasu. V atriu domu je zahrádka s upraveným trávníkem a lavičkami. Garáž v domě slouží klientům pěti parkovacími místy. Náklady na tuto stavbu pro seniory činí necelých 32,5 milionu korun.

(vž)

Jihomoravská Vesnice roku

Městys Křtiny v okrese Blansko se stal jihomoravskou Vesnicí roku 2017.

Kromě Zlaté stuhu za celkové vítězství Křtinám udělila porota Bílou stuhu za činnost mládeže **Morkůvkám** na Břeclavsku. Zelenou stuhou za péči o zeleň a životní prostředí a ocenila jury **Drásov** na Brněnsku. Modrou stuhou za společenský život si vysloužila obec **Vedrovice** v okrese Znojmo. Konečně Oranžová stuha za spolupráci obce se zemědělským subjektem připadla **Nové Lhotě** na Hodonínsku.

Obce oceněné Zlatou stuhou z krajských kol postupují do celostátního kola. Jeho vítěz se stane nositelem titulu „Vesnice roku 2017“. Do letošního soutěžního klání se přihlásilo celkem 213 obcí z ČR (z toho 16 z Jihomoravského kraje).

(vž)

Výbor národní kultury v Brně
Vás srdečně zve na přednášku

Ruské cesty a reflexe SSSR v meziválečném období (100 let VŘSR)

Pořad se koná ve spolupráci s Československou společností
Přednáší prof. PhDr. Ivo Pospíšil, CSc.

středa 25. října 2017 v 16.00 hodin,

na ulici Křenová 67, sál v 2. poschodí.

VSTUP VOLNÝ

SRDEČNĚ ZVEME NAŠI VEŘEJNOST, ČLENY, PŘÁTELE I SYMPATIZANTY.

(tramvaj č. 8, výstup zastávka Masná)

Kontakt: poštovní schránka VNK Brno, Křenová 67, PSČ 602 00

www.vnkbrno.cz • vnkbrno@email.cz